

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۰/۲۲

آزمون ۲۲ دی ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۲۰	۵۱	۷۰	۱۵

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدمامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی	جامعه‌شناسی
امیرحسین شکوری، حسین رضائی، حمیدرضا فاندامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، علی محسن‌زاده	عربی زبان قرآن
صفا حاضری، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، محمد حمیدی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	_____	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار	زهره دامیار	_____	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	_____	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

آمار و احتمال
الگوهای خطی
(مدل‌سازی و دنباله)
صفحه‌های ۱ تا ۶۰

۱- از شهر A تا شهر B، ۵ راه و از شهر B تا شهر C، ۴ راه و از شهر C تا شهر D، ۳ راه مطابق شکل

وجود دارد، به چند طریق می‌توان از شهر A به شهر D رفت و برگشت به طوری که از هر مسیر حداکثر یکبار و از

شهرهای B و C یکبار در مسیر رفت و یکبار در مسیر برگشت عبور کنیم؟

(۱) ۳۶۰ (۲) ۷۲۰

(۳) ۱۰۸۰ (۴) ۱۴۴۰

۲- می‌خواهیم از بین ۴ کتاب ریاضی متفاوت و ۶ کتاب ادبیات متفاوت، ۵ کتاب به طوری که تعداد کتاب‌های ریاضی بیش‌تر از کتاب‌های ادبیات باشد، انتخاب

کنیم و آن‌ها را در یک قفسه طوری بچینیم به طوری که کتاب‌های ریاضی کنار هم و کتاب‌های ادبیات کنار هم باشند. این کار به چند روش امکان‌پذیر است؟

(۱) ۱۴۴۰ (۲) ۱۰۲۴ (۳) ۱۷۲۸ (۴) ۱۸۲۲

۳- دانش‌آموزی برای پاسخ به سؤالات یک امتحان شامل ۱۰ سؤال چهارگزینه‌ای و ۵ سؤال ۲ گزینه‌ای، چند پاسخ‌نامه مختلف می‌تواند داشته باشد به طوری

که فقط مجبور باشد حتماً به سؤالات ۲ گزینه‌ای پاسخ دهد؟

(۱) ۲۰۵ (۲) ۵۰۵ (۳) ۲۵۵ (۴) ۲۵۱۰

۴- دو تاس را با هم پرتاب می‌کنیم، اگر مجموع دو عدد ظاهر شده بزرگ‌تر از ۹ بود، تاس دیگری را پرتاب می‌کنیم و اگر مجموع دو عدد ظاهر شده عددی

یک رقمی بود، یک سکه را پرتاب می‌کنیم، فضای نمونه این پدیده تصادفی چند عضو دارد؟

(۱) ۲۱۶ (۲) ۷۲ (۳) ۲۸۶ (۴) ۹۶

۵- اعداد ۰ و ۱ و ۲ و ۳ و ۴ را روی پنج کارت مختلف نوشته‌ایم. به چند طریق می‌توان سه کارت دلخواه به ترتیب انتخاب کرد و یک عدد سه رقمی زوج

ساخت؟ (کارت اول یکان، کارت دوم صدگان و کارت سوم دهگان است).

(۱) ۳۶ (۲) ۳۰ (۳) ۶۰ (۴) ۱۲

محل انجام محاسبات

۶- در یک جعبه ۷ مهره بنفش و ۱۱ مهره نارنجی داریم، اگر بتوانیم از این جعبه به ۱۲۰ طریق ۳ مهره به تصادف خارج کنیم، در چند حالت هر ۳ مهره

همرنگ هستند؟

۳۸ (۴)

۳۷ (۳)

۳۶ (۲)

۳۵ (۱)

۷- در چند جایگشت از حروف کلمه « KHANWORK » عبارت « KHANE » دیده می‌شود اما عبارت « WO » دیده نمی‌شود؟

۱۲۰ (۴)

۹۶ (۳)

۸۶ (۲)

۱۲۴ (۱)

۸- یک مجموعه ۱۰ عضوی، چند زیرمجموعه دارد که تعداد عضوهای آن حداقل ۳ عضو باشد؟

۹۶۹ (۴)

۹۶۸ (۳)

 $2^{10} - \binom{10}{3}$ (۲)

 $\binom{10}{3}$ (۱)

۹- ۶ توریست به چند طریق می‌توانند به ۴ کشور سفر کنند به طوریکه به هر کشور، حداقل یک توریست سفر کند؟

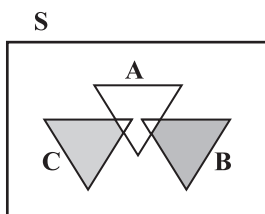
۲۱۶۰ (۴)

۱۵۶۰ (۳)

۱۰۸۰ (۲)

۴۸۰ (۱)

۱۰- اگر A, B, C سه پیشامد از فضای نمونه S باشند، کدام گزینه نمایش ناحیه رنگی نمی‌تواند باشد؟

$$(C - A) \cup (B - A) \quad (۲)$$

$$A \cap (B \cup C) \quad (۱)$$

$$(B \cup C) \cap A' \quad (۴)$$

$$(B \cup C) - A \quad (۳)$$

محل انجام محاسبات

۱۱- با ارقام ۰ و ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ همه اعداد سه رقمی با ارقام متمایز را ساخته‌ایم، سپس به تصادف یکی را انتخاب می‌کنیم، احتمال آن که عدد انتخاب شده زوج و بزرگ‌تر از ۴۰۰ باشد، چقدر است؟

$$\frac{1}{5} \quad (1) \quad \frac{4}{25} \quad (2) \quad \frac{1}{4} \quad (3) \quad \frac{3}{25} \quad (4)$$

۱۲- بر روی هر یک از دو خط موازی D و D' چهار نقطه وجود دارد، ۳ نقطه از بین آن‌ها به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن که با این نقاط بتوان یک مثلث ساخت کدام است؟

$$\frac{5}{7} \quad (1) \quad \frac{6}{7} \quad (2) \quad \frac{4}{9} \quad (3) \quad \frac{3}{11} \quad (4)$$

۱۳- برای انجام مسابقه‌ای، ۴ نفر از گروه ریاضی و ۶ نفر از گروه تجربی داوطلب شده‌اند، اگر به‌طور تصادفی ۴ نفر از بین آن‌ها انتخاب شوند، با کدام احتمال تعداد افراد انتخابی از دو گروه متفاوت‌اند؟

$$\frac{5}{14} \quad (1) \quad \frac{3}{7} \quad (2) \quad \frac{4}{7} \quad (3) \quad \frac{5}{7} \quad (4)$$

۱۴- چند مورد از موارد زیر صحیح است؟

الف) بیشتر شدن پراکندگی متغیر مورد بررسی تأثیری در اندازه نمونه انتخابی نمی‌گذارد.

ب) برای توصیف داده‌های کمی، بیان شاخص‌های پراکندگی کافیهست.

ج) بعد از تحلیل داده‌ها می‌توانیم با قطعیت نتایج را به کل جامعه‌های آماری تعمیم دهیم.

د) در گام «طرح و برنامه‌ریزی» سعی می‌کنیم اطلاعات کیفی را تا حد ممکن به اطلاعات عددی تبدیل کنیم.

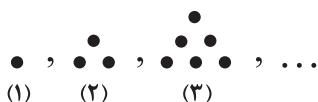
$$4 \quad (1) \quad 3 \quad (2) \quad 2 \quad (3) \quad 1 \quad (4)$$

۱۵- در پرتاب دو تاس، احتمال این که مجموع دو تاس عددی اول و فرد باشد، کدام است؟

$$\frac{7}{12} \quad (1) \quad \frac{1}{36} \quad (2) \quad \frac{7}{18} \quad (3) \quad \frac{1}{6} \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

۱۶- مطابق شکل زیر، مجموع تعداد نقطه‌های شکل پنجم با تعداد نقطه‌های شکل چندم این دنباله، برابر ۴۳ است؟

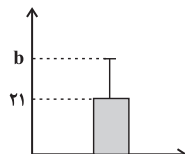
(۱) هشتم

(۲) هفتم

(۳) ششم

(۴) چهارم

۱۷- اگر نمودار زیر مربوط به داده‌های ۲۴ و ۲۰ و a و ۱۸ و ۲۱ باشد، مقدار $a-b$ کدام است؟

(۱) -۲

(۲) -۱

(۳) ۱

(۴) ۲

۱۸- در دنباله بازگشتی $a_1 = a_2 = 4$ و $a_{n+2} = a_{n+1} + 4a_n - n^2$ ، جمله هفتم کدام است؟

(۴) ۹۸

(۳) ۵۶۳

(۲) ۵۷۳

(۱) ۲۰۶

۱۹- مجموع ۱۷۰ جمله اول دنباله $A_n = \left[\frac{5n+1}{3n+1} \right]$ کدام است؟ ([] علامت جزء صحیح است.)

(۴) ۲۷۰

(۳) ۲۹۰

(۲) ۱۹۰

(۱) ۱۷۰

۲۰- در دنباله $a_n = \begin{cases} (-1)^n \cdot \frac{n+1}{n}, & 3n-1 \text{ فرد باشد} \\ (-1)^n \cdot \left(1 - \frac{1}{n}\right), & 3n-1 \text{ زوج باشد} \end{cases}$ حاصل جمع «حاصل ضرب جملات دوم تا پنجم» و «حاصل ضرب جملات ششم تا دهم» کدام است؟

(۴) ۲

(۳) $\frac{11}{10}$

(۲) ۱

(۱) $\frac{21}{10}$

فصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۱۰ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی در متن زیر چند خطا مشاهده می‌شود؟

«از اواسط دوره قاجار اندک‌اندک مباحثی در مورد علل شکست و عقب‌افتادگی ایران در جامعه مطرح شد و همراه با آن شعر دوره بیداری نیز با انتقاد روبه‌رو شد. موضوعات جدید در جامعه و ادبیات پیش آمد و اصطلاحات و لغات عربی نیز وارد شعر شد. شاعران خود را وقف مردم کردند و به صور خیال و جنبه‌های شاعرانه بیشتر از محتوا توجه داشتند.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲- در موارد زیر نام شاعر یا نویسنده چند اثر به غلط درج شده است؟

(خداوندنامه: نشاط اصفهانی) (تاریخ تطور نظم فارسی: محمدتقی بهار) (نمایشنامه سه تابلوی مریم: میرزاده عشقی) (شمس و طغرا: میرزا حسن خان بدیع) (منشآت: قائم‌مقام فراهانی) (چرند و پرند: علامه علی‌اکبر دهخدا)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۲۳- موارد زیر به ترتیب درباره کدام شاعر یا نویسنده است؟

- وی مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند.
- پرچم‌دار دوره بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره بود.
- سردبیر روزنامه «مجلس» بود.

- از شعرهای غربی ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است.

(۱) فرخی یزدی - نشاط اصفهانی - ادیب‌الممالک فراهانی - میرزاده عشقی

(۲) عارف قزوینی - صبای کاشانی - سید اشرف‌الدین گیلانی - میرزاده عشقی

(۳) فرخی یزدی - نشاط اصفهانی - سید اشرف‌الدین گیلانی - ایرج میرزا

(۴) عارف قزوینی - صبای کاشانی - ادیب‌الممالک فراهانی - ایرج میرزا

۲۴- موارد کدام گزینه بیانگر ویژگی‌های زبانی شعر در دوره بیداری است؟

الف) تغییر نگرش شاعران این دوره به جهان بیرون از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی

ب) شاعرانی که به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند کمتر به آرایه‌ها پایبند بودند و شعر را وسیله بیان مقاصدشان می‌دانستند.

ج) دایره واژگانی شعر علاوه بر آنچه در گذشته بود، با توجه به ارتباط با اروپا و ظهور علوم و فنون جدید، گسترش یافت.

د) توجه به مردم باعث شد تا شاعران شعر را متناسب با زبان و فهم مردم عادی، محاوره‌ای بیان کنند.

(۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ج - د

۲۵- کدام‌یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های نثر دوره مشروطه نیست؟

(۱) عبارت‌های وصفی دورودراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهش می‌یابد.

(۲) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به‌ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازند.

(۳) نویسندگان این دوره داستان را مطابق با ذوق عامه مردم می‌نوشتند و سبک نویسندگی آنان مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید نداشت.

(۴) از ویژگی‌های نثر این دوره می‌توان به کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی اشاره کرد.

۲۶- چند مورد از عبارتهای زیر در مورد ویژگیهای سبک دوره بیداری صحیح می باشد؟

- بسیاری از واژههای نو و فرنگی از جمله واژهها و اصطلاحات انگلیسی، روسی و فرانسوی وارد شعر شد.
- توجه به قالب قصیده و ترانه سرایی در شعر ملک الشعرای بهار و ادیب الممالک فراهانی بیشتر بود.
- نثر این دوره در کنار گذاشتن قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی پیشاتر از شعر بود.
- شاعران دوره بیداری تخیلات سرایندهگان پیشین را در نظر داشتند.
- بنیادیترین تفکر و خواست مشروطه خواهان قانون بود.

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۷- عبارات همه گزینهها به جز ... از نظر سبکی مشابه نوشتههای قائم مقام فراهانی است.

- (۱) مخلصان را امشب بزمی نهاده و اسباب عیشی ترتیب داده. دلم پیاله، مطربم ناله، اشکم شراب، جگرم کباب.
- (۲) در نعت وجود و شرح شهودش از قصور گریزی نیست و در قدس جمال و عزّ جلالش شبیه و نظیری نه.
- (۳) هیچ دیوار و هیچ مانعی، حتی دیوار و پرده حقایق و طبیعیات و حتی اوها و نیستیها، مانع و رهنبد خیال و فکر بشر نتوانند شد.
- (۴) چون اراده ازلی بر این بود که نخل امکان به بار آید و باغ کیهان بیاراید، حقیقت انسانی موجود شد.

۲۸- در کدام بیت مفاهیم شاخص عصر بیداری یافت نمی شود؟

- (۱) چو آزادی ز بند موی او دارد دلم او را همیشه در خم زلفش گرفتار آرزو دارم
- (۲) بی نیروی قانون نرود کاری از پیش جز بر سر آهن نتوان برد تَرَن را
- (۳) جز مجلس ملی نزند بیخ ستبداد افریشتگان قهر کنند اهریمن را
- (۴) مالیه ما که خونبهای عمومی است در کف ارباب پارکهای مجلل

۲۹- کدام گزینه از نظر ویژگیهای ادبی می تواند متعلق به سبک بیداری باشد؟

- (۱) این فتنه که روزگار ما راست زان نرگس فتنه بار داریم
- (۲) چشمش نشد از دولت دیدار تو محروم پیداست که آینه ز صاحب نظران است
- (۳) گل داغی ز عشق او بیاراید جهانی را که یک خورشید بس باشد زمین و آسمانی را
- (۴) عزّ و شرف به همت والا باید خواست به تقلا بایند خواست

۳۰- در کدام بیت «لف و نشر» مشهود نیست؟

- (۱) بر حدیث من و حسن تو نیفزاید کس حد همین است سخن دانی و زیبایی را
- (۲) پرتو روی چو ماه تو در آن زلف سیاه راستی را چه شب تیره و خوش مهتابی است
- (۳) شکوه و شکر از شکست و بست، کوتاه دیدگی است شیشه را با شیشه گر دل را به آن دلبر گذار
- (۴) مرا ترکی است مشکین موی و سرین بوی و سیمین بر سهال، مشتری غبغب، هلال ابروی و مه پیکر

۳۱- کدام گزینه دارای «لف و نشر» است؟

- (۱) بالای خود در آینه چشم من بین تا باخبر ز عالم معنا کنم تو را
- (۲) دلم شکستی و چشم از دو عالمم بستی دو زلف پرشکن و چشم پرفن است تو را
- (۳) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری تا قبله گاه مؤمن و ترسا کنم تو را
- (۴) خواهم شبی نقاب ز رویت برافکنم خورشید کعبه، ماه کلیسا کنم تو را

۳۲- در کدام بیت، آرایه‌های «لف و نشر، تشبیه، جناس و مراعات نظیر» تماماً یافت می‌شوند؟

- (۱) رویی است ماه‌پیکر و مویی است مشک‌بوی
 (۲) بی روی و قامت و لب جان‌بخش دل‌کشت
 (۳) روی او ماه است اگر بر ماه مشک‌افشان بود
 (۴) صبر تلخ است و طیبیان ز شکرخنده شیرین

۳۳- آرایه ذکر شده در مقابل چند بیت درست است؟

- (الف) از سفیدی دیده یعقوب شد صبح امید
 (ب) از تحمل دشمن خونخوار گردد مهربان
 (ج) ریشه نخل کهنسال از جوان افزون ترست
 (د) عقل کامل می‌شود از گرم و سرد روزگار

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۴- ترتیب توالی ابیات زیر به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «تناقض - استعاره - تلمیح - تضاد - لف و نشر» به کدام صورت صحیح است؟

- (الف) مسکین‌دل، به کوی تو رفت و مقیم شد
 (ب) آتش همگی گل است و ریحان
 (پ) صد جهان معنی به لفظ ما گم است
 (ت) بیاض غمزه روز و سواد طره شب
 (ث) نرگس غمزه‌زنش، این همه بیمار نداشت

(۱) الف - پ - ت - ب - ث (۲) پ - ث - ب - الف - ت (۳) الف - پ - ث - ت - ب (۴) پ - ث - الف - ب - ت

۳۵- آرایه‌های مقابل کدام گزینه تماماً به صورت صحیح آمده است؟

- (۱) شور فرهادم به پرسش سر به زیر افکنده بود
 (۲) نبـورد عقل در صـفـاتش راه
 (۳) نـهان بـگوی به آن دوستدار یکـدل من
 (۴) چـو بگشادی عقیق درفشان را
- ای لب شیرین جواب تلخ سربالا چرا؟ (تضاد - تناقض)
 نبـود و هـم را بـه ذاتش راه (مراعات نظیر - تضمین)
 جـواب بـشنو و آنـگه به آشکار بیار (تضاد - تلمیح)
 به آب خضر کشتی سرکشان را (تلمیح - تناقض)

۳۶- وزن کدام بیت با مصراع «تو قدر آب چه دانی که در میان فراتی» یکسان است؟

- (۱) هر آن کست که بیند روا بود که بگوید
 (۲) هزار نقد به بازار کاینات آرند
 (۳) اگر روم ز پیش فتنه‌ها برانگیزد
 (۴) برو معالجه خود کن ای نصیحت‌گوی
- که من بهشت بدیدم به راستی و درستی
 یکی به سگه صاحب‌عیار ما نرسد
 ور از طلب بنشینم به کینه برخیزد
 شراب و شاهد شیرین که را زیانی داد

۳۷- وزن مقابل کدام مصراع، درست است؟

- (۱) چند نومید ز کوی تو دل زار آید: فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
 (۲) گوهر تاجم که در دست گدا افتاده‌ام: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
 (۳) جهان و کار جهان جمله هیچ بر هیچ است: مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلاتن
 (۴) من و باد صبا مسکین، دو سرگردان بی‌حاصل: مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن فعولن

۳۸- وزن کدام بیت، ناهمسان است؟

- (۱) هندوی چشم میناد رخ ترک تو باز
 (۲) کدام کس به تو ماند که گویمت که چون اویی
 (۳) دوستی آن است سعدیا که بماند
 (۴) ز آسمان آغاز کارم سخت شیرین می نمود

۳۹- کدام بیت، فاقد اختیار «تغییر کمیّت مصوّت» و دارای «حذف همزه» است؟

- (۱) باز نندانم از سر پیمان ما که برد
 (۲) چون قدح از دست مستان می خوری مستانه خور
 (۳) ز گریه ابر سیه می شود سفید آخر
 (۴) خواهی اگر ادا کنی حق وفای عاشقان

۴۰- در کدام بیت، هر سه نوع اختیار زبانی به کار رفته است؟

- (۱) مشک که ارزد هزار بحر فروریز
 (۲) روح در این غار غوره وار ترش چیست
 (۳) شحنه شد آن دزد من ببست دو دستم
 (۴) بس که گله است این نثار و جمله شکایت

۴۱- تعداد اختیارات زبانی به کار رفته در کدام بیت بیشتر است؟

- (۱) مرا گفתי به دست خود عقوبت ها کنم با تو
 (۲) ز اخوان راضیم تا دیدم انصاف خریداران
 (۳) آه از این گردون کم فرصت که با این دستگاه
 (۴) سیرچشمی خاک در چشم سخاوت می کند

۴۲- در کدام یک از ابیات زیر به ضرورت وزن تغییر کمیّت مصوت کوتاه در آن رخ داده است؟

- (الف) من کیم باری که گویی ز آفرینش برترم
 (ب) بارم ده از کرم سوی خود تا به سوز دل
 (ج) همچو موی عاریت اصلی ندارم از حیات
 (د) محراب ابرویت بنما تا سحرگهی
 (ه) صد جوی آب بسته ام از دیده بر کنار

(۴) ب - ه

(۳) الف - ج

(۲) ب - د

(۱) الف - ب

۴۳- کدام بیت، فاقد اختیار شاعری زبانی است؟

- (۱) آنقدر وامانده ام کز الفتم نتوان گذشت
 (۲) به رندی شهره شد حافظ میان همدان لیکن
 (۳) صیدی ست محتشم که به قیدی فتاده لیک
 (۴) رحم کن رحم، نظر باز مگیر

اشک هم در پای من افتاد و عذر لنگ شد
 چه غم دارم که در عالم قوام الدّین حسن دارم
 مرگی ست بی تکلف از آن قید رستنش
 لطف کن لطف، خبر باز مگیر

۴۴- تمامی ابیات به جز گزینه ... فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت بلند هستند.

- ۱) بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
- ۲) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم
- ۳) هر کو نکند فهمی زین کلک خیال انگیز
- ۴) دل ویران مرا داد ده ای قاضی عشق

۴۵- در کدام گزینه با بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، وزن شعر درست می‌گردد؟

- ۱) ز گهواره تا گور دانش بجوی
- ۲) برون شد از پرده راز تو پرده پوشی چرا
- ۳) آزاد شدم با غم تو از همه غم‌ها
- ۴) من اگر چه بت پرستم تو مگو نظر بیوشان

۴۶- کدام گزینه با بیت زیر ارتباط تصویری نزدیک‌تری دارد؟

- «بگشود گره ز زلف زرتار
- ۱) چو آمد زلف شب در عطرسایی
 - ۲) خندیدن قرص آن گل زرد
 - ۳) فرومانده گردون گردان به جای
 - ۴) زلف تو گر به عادت خود را کمند سازد

۴۷- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه وجود ندارد؟

- «درنیابد حال پخته هیچ خام
- ۱) خاموش و نام باده مگو پیش مرد خام
 - ۲) دردا که بیختمیم در این سوز نهانی
 - ۳) فردا به داغ دوزخ ناپخته‌ای بسوزد
 - ۴) هر که در آتش نرفت بی‌خبر از سوز ماست

۴۸- مفهوم بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابتی ندارد؟

- «دانست کوه دل اسیر دارد
- ۱) از مرگ چاره نیست به هر جا که می‌روی
 - ۲) گر ز درماندگی عشق تو را دردی هست
 - ۳) گفتم که چاره‌ای بود این درد عشق را
 - ۴) گفتم نهایی بود این درد عشق را

۴۹- درونمایه کدام بیت از دیگر ابیات دورتر است؟

- ۱) جاننا نظری که ناتوانم
- ۲) لبخند تو خلاصه خوبی‌هاست
- ۳) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست
- ۴) ای سرو بلند قامت دوست

۵۰- کدام گزینه، با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- «راستی آموز بسی جوفروش
- ۱) برون کن از سر نخوت هواپرستی را
 - ۲) نیست ممکن چرخ کج‌رو راست گردد با کسی
 - ۳) به صدق کوش که خورشید زاید از نفست
 - ۴) قامتش را سرو گفتم سرکشید از من به خشم

محبوبه نیلگون عماری»

به تاریکی فرو شد روشنایی

آفاق به رنگ سرخ‌گل کرد

شده سست خورشید را دست و پای

مرغ از هوا درآرد، مه ز آسمان بگیرد

پس سخن کوتاه باید والسلام»

چون خاطرش به باده بدنام می‌رود

وان را خبر از آتش ما نیست که خام است

کامروز آتش عشق از وی نبُرد خامی

سوخته داند که چیست پختن سودای خام

دردی نسه دوایذیر دارد»

خواهی به کعبه رخت کش و خواه در کنشت

هم بدان درد قناعت کن و درمان بگذار

چون چاره نیست صبر به ناچار می‌کنم

هر بامداد می‌کند از نو بدایتی

بخشا که به لب رسیده جانم

لختی بخند، خنده گل زیباست

بگشای لب که قند فراوانم آرزوست

وه وه که شمایلت چه نیکوست

هست در این شهر که گندم‌نماست»

که چون حباب کند خانه‌ها خراب هوا

راستی چون تیر جستن از کمان بی‌حاصل است

که از دروغ سیه‌روی گشت صبح نخست

دوستان از راست می‌رنجد نگارم چون کنم

درس‌های اول تا پنجم
صفحه‌های ۵۳ تا ۵۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با دانش عمومی نادرست است؟

- (۱) در راه رفتن، غذا خوردن و حرف زدن، آگاهی‌ها و دانش‌هایی وجود دارد که به سبب عادت، از نظر ما پنهان هستند.
- (۲) گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی است که کمتر به آن می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.
- (۳) انسان‌ها مجبورند خودشان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایشان را تولید کنند.
- (۴) انسان‌ها در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌برند و مانند هوا برای انسان است.

۵۲- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
 - دانش عمومی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.
 - زبان یک پدیده اجتماعی است. ما درباره این پدیده اجتماعی فقط دارای دانش عمومی هستیم.
 - ساختن ساعت‌های کامپیوتری و اتمی، از نتایج پیدایش و رشد دانش علمی است.
- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) ص - ص - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص

۵۳- کدام گزینه علت پیدایش هر یک از عبارات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر
- قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی
- تعریف متفاوت از دانش علمی

- (۱) طرح ایده‌های جدید - پذیرش علوم فراتجربی - جامعه و فرهنگی که علوم گوناگون را تولید می‌کنند.
- (۲) پیدایش تعارضات بین دانش علمی و دانش عمومی - تردید در هویت علمی جهان متجدد - برداشت‌های متفاوت جهان‌های اجتماعی از معنای علم
- (۳) بازماندن دانش عمومی از رشد و رونق لازم - معتبر دانستن علوم عقلانی و وحیانی - رویکرد جهان متجدد به علم
- (۴) حل تعارضات بین دانش عمومی و دانش علمی - سرایت کردن رویکرد جهان متجدد به دیگر جوامع - هویت‌های فرهنگی متفاوت جهان‌های اجتماعی

۵۴- در رابطه با سه دیدگاه موجود درباره ارتباط میان دانش عمومی و دانش علمی، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در رویکرد سوم، دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود و دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود. از طرفی دانش عمومی نیز دانشی نامعتبر نیست.
- (۲) در رویکرد اول، تفاوت میان دانش عمومی و دانش علمی در روش آن‌هاست. دانش علمی از راه حس و تجربه به دست می‌آید اما دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است.
- (۳) رویکرد سوم در تقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی دانش حاصل از زندگی است، رد می‌کند.
- (۴) در رویکرد اول، دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

۵۵- به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر با کدام گزینه در ارتباط است؟

- بحث درباره اصل وجود

- مطالعه کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن

- مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها

- (۱) هدف علم فلسفه - موضوع علوم اجتماعی - پدیده‌های طبیعی
- (۲) موضوع علوم انسانی - هدف علوم انسانی - پدیده‌های انسانی
- (۳) دانش مستقل - موضوع علوم اجتماعی - موضوع علوم انسانی
- (۴) موضوع فلسفه - موضوع علوم انسانی - پدیده‌های طبیعی

۵۶- هر کدام از مفاهیم زیر به ترتیب با کدام یک از عبارات ارتباط دارد؟

- وسیله غلبه انسان بر محدودیت‌های طبیعی

- آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی

- در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی اجتماعی

- اهمیت بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی

(۱) شناخت طبیعت و قوانین آن - پیش‌بینی کردن آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - نظم و قواعد جهان اجتماعی - آگاهی نسبت به فرصت‌ها و محدودیت‌های علوم طبیعی

(۲) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها - پیش‌بینی کردن آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - تأثیر اجتماعات بر زندگی ما - ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارها

(۳) شناخت طبیعت و قوانین آن - پیچیده‌تر بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی - تأثیر اجتماعات بر زندگی ما - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان

(۴) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها - پیچیده‌تر بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی - شناخت قواعد زندگی در اجتماعات مختلف - ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن

۵۷- به ترتیب، در رابطه با «فایده علوم انسانی و علوم اجتماعی»، «عامل شکل‌گیری دانش‌های اجتماعی متنوع» و «علوم انتقادی» کدام گزینه صحیح است؟

(۱) پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - نقد کنش‌های ناپسند آدمیان

(۲) شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن - ابعاد و انواع کنش‌های اجتماعی - داوری درباره کنش‌های ناپسند آدمیان

(۳) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - فهم معانی کنش‌های انسان‌ها

(۴) انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها - ابعاد و انواع کنش‌های اجتماعی - فهم معانی کنش‌های انسان‌ها

۵۸- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با علت شکل‌گیری رویکردهای اصلی جامعه‌شناسی درست و در رابطه با جامعه‌شناسی نادرست است؟

(۱) ابعاد مختلف زندگی انسان - علم شناخت ساختار اجتماعی است.

(۲) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است.

(۳) دوری و نزدیکی به علوم انسانی و علوم اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کند.

(۴) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - تاریخ، یکی از شاخه‌های آن است.

۵۹- به گفته گیدنز: «گردشگران غربی وقتی نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند، از صدای اذان که روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد شگفت‌زده می‌شوند»، این گزاره با کدام گزینه مرتبط است؟

(۱) ما می‌توانیم نظم را مشاهده کنیم زیرا به آن عادت کرده‌ایم.

(۲) جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور ناآشنا، آشنایابی می‌کنند.

(۳) می‌توان از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا نگاه کرد و در کنار نظم، بی‌نظمی را شناخت.

(۴) با هنر آشنایابی از امر مأنوس می‌توان نظم‌های شگفت‌انگیزی را کشف کرد.

۶۰- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با نظام اجتماعی درست و در رابطه با ساختار اجتماعی نادرست است؟

(۱) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی را نشان می‌دهد. - در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بیشتر دیده می‌شود.

(۲) بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند. - چگونگی رابطه میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

(۳) تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند. - ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌سازد.

(۴) همانند خودرویی است که در یک جا پارک شده است. - پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.

۶۱- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می کند؟

ب	مطرح شدن روابط جدید میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با یکدیگر بودند.
الف	یکسان‌انگاری روش مطالعه طبیعت و جامعه
ج	پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه

- شناخت نظم اجتماعی

- جامعه‌شناسی تبیینی

- تبیین

(۱) ب - ج - الف (۲) ج - الف - ب (۳) ب - الف - ج (۴) ج - ب - الف

۶۲- کدام گزینه، جمله زیر را به درستی کامل می کند؟

- انسان در دیدگاه جامعه‌شناسان پوزیتیویستی ...

(۱) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است.

(۲) پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی است که بر جامعه غالب شده است.

(۳) می‌تواند جوامع و تاریخ‌های گوناگون را پدید آورد.

(۴) دارای روابط و مناسباتی مبتنی بر میل و رضایت و همدلی و همکاری است.

۶۳- کدام گزینه در ارتباط با پیامدهای یکسان‌انگاری نظم طبیعت و جامعه، صحیح است؟

(۱) جامعه، مستقل از انسان‌ها خواهد بود و تفاوت میان جوامع تنها تفاوت‌های کیفی است.

(۲) انسان‌ها قادر خواهند بود با تغییرات بنیادین در قوانین جامعه، آن را دگرگون کنند.

(۳) ما می‌توانیم هم از دانش‌های ابزاری و هم از علوم عقلانی بهره ببریم.

(۴) جامعه، واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

۶۴- کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

(۱) افراد صرفاً عاملان نظم نیستند و قادر به ایجاد تغییرات در نظم اجتماعی هستند.

(۲) مسائل و مشکلات جامعه فارغ از شدت و ضعف‌شان، از تمامی کنشگران تأثیر می‌پذیرند.

(۳) افراد با کنش‌های خود به تداوم یا پایان یک مشکل اجتماعی، جهت می‌دهند.

(۴) میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه بر شکل‌گیری و تداوم مسائل اجتماعی یکسان است.

۶۵- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- از نظم اجتماعی و خلاقیت می‌توان به عنوان دو بال موفقیت انسان نام برد.

- کنش انسان را می‌توان صرفاً با روش تجربی تحلیل کرد.

- انقلاب‌های اجتماعی و شاهکارهای بزرگ، نیازمند فراتر رفتن از نظم موجودند.

- جامعه‌شناسی انتقادی با تأکید بیش از حد بر نظم، اراده و خلاقیت انسان را نادیده می‌گیرد.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - غ - غ (۴) غ - ص - غ - ص

۶۶- به ترتیب «اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم»، «استفاده از اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای و در نتیجه افزایش میزان پرخاشگری» و «فاجعه هیروشیما و ناکازاکی» با کدام یک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش ارتباط دارد؟

- (۱) افول معانی - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها
(۲) اخلاق‌گریزی - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها
(۳) سقوط ارزش‌ها - افول معانی - اخلاق‌گریزی
(۴) رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - افول معانی

۶۷- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- «بیشتر جوانان و نوجوانان، استفاده هرچه بیشتر از بازی‌های رایانه‌ای را به معنای به‌روز بودن، سرگرمی، هیجان و آزادی معنا می‌کنند» این عبارت نشان دهنده چیست؟

- همراهی همدلانه به چه معناست؟

- (۱) نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند. - نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان
(۲) گرایش افراطی افراد به بازی‌های رایانه‌ای و اینترنت، صرفاً به عوامل قابل مشاهده بستگی دارد. - توجه به کنش‌های کنشگران با توجه به تفسیر خودشان از آن‌ها
(۳) کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند با انکار ارزش‌های اخلاقی، عاطفی و مذهبی دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند. - عدم تأیید کنش کنشگران
(۴) کنش اجتماعی آگاهانه و معنادار است. - نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان همراه با تأیید کنش آن‌ها

۶۸- به ترتیب در ارتباط با رویکرد ماکس وبر، کدام گزینه به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- چه چیزی را ضروری می‌دانست؟
- معنای علم از دیدگاه او چه بود؟
- جامعه‌شناس چگونه از دایره علم خارج می‌شود؟
- جامعه‌شناسی خود را چه نامید؟

- (۱) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی - محدود به علوم تجربی - اگر درباره درست و غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد. - تفهیمی، تبیینی
(۲) اثبات فهم معنای کنش با روش تجربی - محدود به علوم تجربی - عقاید و ارزش‌ها را بفهمد و توصیف کند. - تفهیمی، تبیینی
(۳) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی - محدود به علوم انسانی - اگر درباره درست و غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد. - تفهیمی، تبیینی
(۴) اثبات فهم معنای کنش با روش تجربی - محدود به تفهم و تجربه - درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها داوری علمی کند. - تبیینی، تفهیمی

۶۹- هر یک از موارد زیر نتیجه چیست؟

- پیدایش معانی گوناگون درباره یک پدیده اجتماعی
- استفاده از قوم‌نگاری
- پی‌بردن به دلالت‌های کنش

- (۱) فعالیت و خلاقیت کنشگران - فهم کنش انسان‌ها - مراجعه به زمینه فرهنگی فعالیت کنشگر
(۲) فعالیت و خلاقیت کنشگران - کشف حقیقت و کسب موفقیت - راهیابی به ذهن کنشگر
(۳) پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها - پی‌بردن به هدف کنش - راهیابی به ذهن کنشگر
(۴) پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی - مراجعه به زمینه فرهنگی فعالیت کنشگر

۷۰- کدام عبارت، در مورد قوم‌نگاری نادرست است؟

- (۱) پژوهشی است که در آن پژوهشگر برای شناسایی بهتر قومی، کنش‌های آن‌ها را تجربه می‌کند و براساس مشاهده مشارکتی است.
(۲) نوعی پژوهش براساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معانی نهفته در کنش‌ها است.
(۳) نوعی پژوهش کمی است که برای مطالعه تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن به کار می‌رود.
(۴) پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد زندگی کرده و خود را در شرایط فرهنگی و کنش‌های آن‌ها قرار می‌دهد.

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۰/۲۲

آزمون ۲۲ دی ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درسی	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه	۶	۵	۳	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۶۰	مدت پاسخ‌گویی: ۵۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۸
۳	اجباری	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۷
۴	اجباری	فلسفه دوازدهم	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدمامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی	جامعه‌شناسی
امیرحسین شکوری، حسین رضائی، حمیدرضا فاندامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، علی محسن‌زاده	عربی زبان قرآن
صفا حاضری، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، محمد حمیدی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر	فریبا رتوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	_____	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار	زهره دامیار	_____	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	_____	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
علي (ع)
الوجه النافع والوجه المضر
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۶

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۷۱ - ۷۸)

۷۱- ﴿و ما أبرئ نفسي إن النفس لأمارة بالسوء إلا ما رحم ربي﴾:

- (۱) و نفسم را بی گناه نمی‌شمارم زیرا نفس، بسیار دستوردهنده به بدی است؛ مگر اینکه پروردگارم رحم کند!
- (۲) و من نفسم را بی گناه نمی‌دانم قطعاً آن نفس، امرکننده به بدی است؛ جز آنچه را که پروردگارم رحم کرد!
- (۳) و من خودم را تبرئه نمی‌کنم زیرا نفس، بسیار دستوردهنده به بدی است؛ مگر آنکه پروردگارم به من رحم کند!
- (۴) و هر چه نفسم را بی گناه بدانم قطعاً آن نفس، بسیار امرکننده به بدی‌ها خواهد بود؛ مگر اینکه خدایم رحم کند!

۷۲- « هذا الجاهل يفتخر بالنسب كأنه لم يخلق من طينة و خلق من الذهب و الفضة! »:

- (۱) این نادانی است که به دودمان افتخار می‌کند انگار او را از یک تکه گل نیافریده‌اند و از طلا و نقره پدید آمده است!
 - (۲) این نادانی است که به اصل و نسب می‌بالد انگار از تکه گلی خلق نشده، و از طلا و نقره خلق شده است!
 - (۳) این بی‌خردی که به نیاکان مباهات می‌کند گویی از گل آفریده نشده است و او را از طلا و نقره آفریده‌اند!
 - (۴) این نادان به دودمان افتخار می‌کند گویی او از تکه گلی آفریده نشده و از طلا و نقره آفریده شده است!
- ۷۳- « بعد اختراع الديناميت أقبل على شرانه كثير من رؤساء شركات البناء و القوات المسلحة و هم يعلمون أن استخدامها يسبب ازدياد الحروب بين البلدان المختلفة! »:

- (۱) پس از اختراع دینامیت بسیاری از رؤسای شرکت‌های ساختمانی و نیروهای مسلح به خریدن آن روی آوردند در حالی که می‌دانستند به کار بردن آن باعث افزایش جنگ‌ها بین کشورهای مختلف می‌شود!
 - (۲) بعد از اختراع دینامیت بسیاری از رؤسای شرکت‌های ساختمانی و نیروهای مسلح به خریدن آن روی آوردند حال آنکه می‌دانستند که استفاده کردنش باعث افزایش جنگ‌ها بین کشورهای مختلف شده است!
 - (۳) بعد از اختراع دینامیت رؤسای بسیاری از شرکت‌های سازندگی و نیروهای مسلح به خریدن آن روی آوردند در حالی که می‌دانند استفاده کردنش سبب افزایش جنگ‌ها میان کشورهای مختلف می‌شود!
 - (۴) پس از اختراع دینامیت رؤسای شرکت‌های سازندگی بسیاری و نیروهای مسلح به خرید و فروش آن روی آوردند حال اینکه می‌دانند به کار بردن آن سبب افزایش جنگ‌ها میان دو کشور مختلف شده است!
- ۷۴- « اليوم لا يكلم الطالب زميله ليته قد انتبه أن سلوكه السيئ في الصف يضر الآخرين! »:

- (۱) امروز دانش‌آموز با همکلاسی خود صحبت نمی‌کند، کاش او توجه کند که رفتار ناپسندش در کلاس به دیگران آسیب رسانده است!
- (۲) امروز نباید دانش‌آموز با همکلاسیش صحبت کند، ای کاش متوجه می‌شد که رفتار بدش در کلاس به دیگران زیان می‌رساند!
- (۳) دانش‌آموز نباید امروز با همشاگردی خود حرف بزند، کاش متوجه شود که رفتار بدش در کلاس به دیگران ضرر می‌رساند!
- (۴) دانش‌آموز در این روز با همکلاسیش صحبت نمی‌کند، ای کاش توجه کرده بود که رفتار ناپسند او در کلاس برای بقیه مضر است!

۷۵- « أَعْلَمُ أَنَّ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا أَسْوَأُ مِنْ وَرَقَةٍ فِي فَمِّ جَرَادَةٍ، فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ قُبْحِ الزَّلَّلِ! »:

(۱) می دانم که دنیا و آنچه در آن است، پست تر از برگ است که در دهان یک ملخ است، پس از زشتی لغزش‌ها به پروردگار پناه می‌برم!

(۲) بدان که دنیا و هر آنچه در آن هست، از برگ است که در دهان ملخ است بدتر است، پس به خداوند از زشتی لغزش پناه می‌برم!

(۳) از زشتی لغزش به خدا پناه می‌برم، زیرا می‌دانم که دنیا و هر چه که در آن یافت شود، بدتر از برگ است در دهان ملخ است!

(۴) می‌دانم که دنیا و آنچه که در آن هست، بدتر از برگ است در دهان ملخی است، پس از زشتی لغزش به خدا پناه می‌برم!

۷۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) لَعَلَّ هَذِهِ الْمَادَّةَ تُطَوَّرُ بِمُسَاعَدَةِ عِدَّةٍ مِنَ الْبَاحِثِينَ الْمُجِدِّينَ!؛ شاید این ماده را با کمک تعدادی از پژوهشگران کوشا بهینه‌سازی کنیم!

(۲) لَا دَوَاءَ يُفِيدُكُمْ إِلَّا التَّعَقُّلُ الَّذِي يُنْبَهُكُمْ مِنْ نَوْمِ الْغَفْلَةِ!؛ هیچ دارویی به شما سود نرساند به جز تعقلی که شما را از خواب غفلت بیدار کرد!

(۳) مَنْ أَدْنَبَ مُفْتَخِرًا بِعَصِيَانِهِ يَدْخُلُ النَّارَ مُحْتَقِرًا!؛ هر کس با افتخار به نافرمانی خویش گناه کند، با خواری وارد آتش می‌شود!

(۴) نَسْتَخْرِجُ الزَّيْتَ مِنْ كَبِدِ الْحَوْتِ لِصِنَاعَةِ الْمَحْصُولَاتِ وَ نَحْنُ دَوَّابُونَ!؛ می‌توانیم با پشتکار روغن را از جگر نهنگ برای ساخت محصولات خارج کنیم!

۷۷- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(۱) لَا قُدْرَةَ لِلزَّرَافَةِ عَلَى التَّكَلُّمِ لِأَنَّهَا لَا تَمْتَلِكُ الْأَحْبَالَ الصَّوْتِيَّةَ!؛ زرافه، هیچ توانی بر صحبت کردن ندارد زیرا تارهای صوتی ندارد!

(۲) لِنَذْكُرِ الَّذِينَ اسْتَقَرَّ الْوَضْعُ الْأَمْنِيُّ فِي إِيْرَانٍ بِمُجَاهِدَتِهِمْ!؛ باید کسانی را یاد کنیم که وضعیت ایمن در ایران با مجاهدتشان استقرار یافت!

(۳) لَيْتَ جَمِيعَ الْحُكَّامِ يُعَامِلُونَ النَّاسَ بِالْعَدَالَةِ وَ حُسْنِ الْأَدَبِ وَ لَا يَظْلَمُونَ!؛ کاش همه حاکمان با مردم با عدالت و نیکی ادب رفتار کنند و ستم نکنند!

(۴) قَدْ امْتَنَعَ أَبِي عَنْ أَطْعَمَةٍ فِيهَا زَيْتٌ كَثِيرٌ وَ تُهَدَّدُ سَلَامَتُهُ!؛ پدرم از غذاهایی که روغن زیادی در آن هست و سلامت را تهدید می‌کند، منع شده است!

۷۸- « مَغُولٌ هَا تَوَانَسْتُمْ بِهِ جَيْنَ حَمَلَةٍ كَانَتْ، بَا وَجُودِ سَاخْتِ دِيوَارِ بَزْرُغِي دَرِ اطْرَافِ آن! »؛ عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) قَدْرُ الْمَغُولِ أَنْ يَهْجَمُوا بِالصِّينِ عَلَى رِغْمِ وَجُودِ سُوْرَهَا الْعَظِيمِ!

(۲) إِنَّ الْمَغُولَ هَجَمُوا عَلَى الصِّينِ مَعَ أَنَّ هُنَاكَ حَوْلَهَا سُوْرًا عَظِيمًا!

(۳) الْمَغُولُ اسْتَطَاعُوا الْهَجُومَ عَلَى الصِّينِ رِغْمَ سُوْرِ عَظِيمٍ قَدْ بُنِيَ حَوْلَهَا!

(۴) اسْتَطَاعَ الْمَغُولُ أَنْ يَهْجَمُوا عَلَى الصِّينِ عَلَى رِغْمِ بِنَاءِ سُوْرِ عَظِيمٍ حَوْلَهَا!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٧٩ - ٨٣) بما يناسب النص:

كان غرابٌ يعيش داخل عشّه فوق شجرة، و كان جحر ثعبان* يوجد في نفس الشجرة، وعندما كان الغراب يضع بيضه يأتي الثعبان و يأكله، فيحزن الغراب حزناً شديداً، تكلم الغراب مع صديقه عن الأمر شاكياً، فقال له صديقه: ماذا تريد أن تفعل؟ فأجاب: سأنتظر الثعبان في هذه الليلة حتى ينام ثم أنقر عينيه لكي يبتعد عني و أستريح من أفعاله. أخبره صديقه أنّ هذه الحيلة لا تنفع، تلك سوف تُعرضه للخطر و سيصبح مثل ذلك الطائر الذي كان يسعى ليقتل السرطان فمات عوضاً عنه. قال الغراب: ما هي فكرتك؟! قال صديقه: طر* * بعيداً ثم اسرق قطعة ثمينة من مجوهرات إحدى النساء وارجع ولكن كن حريصاً من أن تُشاهدك العيون عندما تصل إلى جحر الثعبان، فیتتبعك الناس حتى يأخذوا المال، ثم إنهم يقتلون الثعبان، بهذه الطريقة تتخلص من الثعبان و تحافظ تماماً على سلامتك.

* ثعبان: حيوانٌ مُمتدّ الجسم
* طر: فعل أمر من «طار - يطير»
٧٩- عین الخطأ: (حسب النص)

(١) صديق الغراب نصحه و أرشده لكي يبقى بعيداً عن المخاطر!

(٢) كان الغراب في البداية يريد قتل الثعبان عند النوم ليلاً!

(٣) إنّ الغراب و الثعبان كانا يعيشان في نفس الشجرة!

(٤) إنّ الصديق لم يتفق مع رأي الغراب لما طرحه!

٨٠- لماذا اقتراح صديق الغراب أفضل بالتأكيد؟! لأن . . .

(١) الثعبان سيقتل بهذه الطريقة!

(٢) الغراب لم يكن لديه حلّ آخر في ذهنه!

(٣) الثعبان لا يستطيع أن يقتل الغراب أثناء تنفيذ فكرته!

(٤) الناس يعرفون كيفية التعامل مع الثعبان بشكل أفضل!

٨١- عین ما لا يُستنتج من النص:

(١) إذا شاورت العاقل صار عقله لك!

(٢) لا يُمكن لأيّ ظالم أن يفرّ من عقوبته!

(٣) لا تقلّ بغير تفكير و لا تعمل بغير تدبير!

(٤) من لا يعرف الخير من الشرّ فألحقه بالبهائم!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۸۲ و ۸۳)

۸۲- « تكلّم - شاكياً - سأنتظر - أخبر »:

- (۱) تكلّم: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - معلوم / فعل، و فاعله: «الغراب»
- (۲) شاكياً: مفرد مذكر - اسم فاعل - معرب / حال و منصوب؛ علامة نصبه: الفتحة
- (۳) سأنتظر: فعل - للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - متعدّد / فعل و فاعل، الجملة فعلية
- (۴) أخبر: مضارع - للمتكلم - مزيد ثلاثي (له حرف زائد واحد) - معلوم / فعل و فاعل، و الجملة فعلية

۸۳- « تلك - تُعرض - العيون - تُحافظ »:

- (۱) تلك: اسم إشارة للبعيد - للمؤنث - مبني / مبتدأ للجملة الاسمية، خبره: سوف تُعرض
- (۲) العيون: اسم - جمع - معرفة - معرب / فاعل لفعل «تُشاهد» و مرفوع بعلامة الواو
- (۳) تُحافظ: فعل مضارع - للمخاطب - مزيد ثلاثي (مصدره «مُحافظة») - معلوم / فعل و فاعل
- (۴) تُعرض: مضارع - مزيد ثلاثي (من باب «تفعيل»، له حرف زائد واحد) - معلوم / فعل و مفعوله: ضمير «ه»

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۸۴ - ۹۰)

۸۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) اسْتَعْمَلَ رُكَابُ الطَّائِرَةِ حِرَامَ الْأَمَانِ لِلنَّجَاةِ مِنَ الْخَطَرِ!
- (۲) الْمِنْطَقَةُ الْمُرْتَفِعَةُ فَوْقَ سَطْحِ الْأَرْضِ تُسَمَّى التَّلَّ وَ جَمْعُهُ التَّلَال!
- (۳) بَنَى نُوَيْلٌ مُخْتَبِراً صَغِيراً وَلَكِنَّهُ انْفَجَرَ وَ انْهَدَمَ وَ تَسَبَّبَ بِقَتْلِ أَخِيهِ!
- (۴) بَعْدَ اخْتِرَاعِ الدِّيْنَامِيْتِ قَدْ أَقْبَلَ رُؤَسَاءُ الشَّرِكَاتِ وَ الْقُوَّاتِ الْمُسَلَّحَةِ عَلَى شِرَائِهِ!

۸۵- عین غير المناسب في المعادل:

- (۱) أَعْقَلَ النَّاسَ أَنْظَرَهُمْ فِي الْعَوَاقِبِ!: أَفْكَارِكَ الصَّحِيحَةُ تَصْنَعُ عَاقِبَتِكَ!
- (۲) لَا شَيْءَ أَحْسَنُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ!: أَقْوَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عَدُوَّهُ مَقْتَدِراً!
- (۳) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُنْذِرُكَ!: زَنْدِغَانِي بِهِ مِرَادُ هَمِّهِ كَسِ نَتَوَانُ كَرْدًا!
- (۴) لَا كَنْزٌ أَغْنَى مِنَ الْقِنَاعَةِ!: بَرِّسْ كَوِي قِنَاعَتِ حَجَرِهِای بَایِدْ گِرْفَتِ / نِیْمَنَانِی مِی رَسَدِ تَا نِیْمِجَانِی دَرِ تَنِ اسْت!

۸۶- عَيْنِ الْخَطَا فِي عَمَلِ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ:

- (۱) أَسْئَلَةُ الْإِمْتِحَانِ صَعِبَةٌ لَكِنَّ الطَّلَّابَ يَرْجُونَ حَلَّهَا! (۲) يَزْعَمُ الْمَرءُ الْمُتَكَبِّرُ أَنَّهُ أَفْضَلُ مِنَ الْآخَرِينَ!
 (۳) لَا تَفْخَرِ بِالنَّسَبِ لِأَنَّ الْفَخْرَ بِالنَّسَبِ عَمَلٌ مَذْمُومٌ! (۴) لَعَلَّ الْمُواطِنِينَ مُتَعَاوِنُونَ فِي شُؤُونِ بِلَادِنَا الْعَزِيزَةِ!

۸۷- عَيْنِ «لَا» أَشَدَّ نَفِيًّا:

- (۱) لَا تَوَاضَعْ قَبِيحٌ إِلَّا التَّوَضُّعُ أَمَامَ الْإِنْسَانِ الْمُتَكَبِّرِ!
 (۲) قُلْتُ لِصَدِيقَتِي: أَحِبُّ هَذَا الْفُتَّانَ الْأَحْمَرَ وَ لَا ذَلِكَ!
 (۳) الطَّلَّابُ فِي الصَّفِّ لَا يُشَاغِبُوا وَ لَا يَقْطَعُوا كَلَامَ مُعَلِّمِهِمْ!
 (۴) لَا تَشْكُ لِلنَّاسِ جُرْحًا أَنْتَ صَاحِبُهُ فَلَا يُؤْلِمُ الْجُرْحَ إِلَّا مَنْ بِهِ أَلَمٌ!

۸۸- عَيْنِ مَا يُنَاسِبُ الْفَرَاغَ:

- (۱) هَذَا الطِّفْلُ يَبْكِي كَثِيرًا ه مَرِيضٌ! (لَكِنَّ)
 (۲) كَانَ جَدِّي يَقُولُ: أَيَّامَ شَبَابِي الْجَمِيلَةَ تَعُودُ! (لَعَلَّ)
 (۳) لَا تَكْتُئِبْ وَاجْبَانَتِكَ بِسُرْعَةٍ ه سَيَجْعَلُ خَطِّكَ قَبِيحًا! (إِنَّ)
 (۴) لَا أَعْرِفُ هَذَا الرَّجُلَ وَلَكِنْ أَظُنُّ نِي قَدْ رَأَيْتَهُ مِنْ قَبْلُ! (إِنَّ)

۸۹- عَيْنِ مَا يَبِينُ حَالَةَ الْمُخَاطَبِ الَّذِي يُرِيدُ الْقِيَامَ بِالْعَمَلِ:

- (۱) هَؤُلَاءِ الْعُمَّالُ الْمُجَدِّونَ يَعْمَلُونَ فِي الْمَصْنَعِ دَائِمًا!
 (۲) قَالَ لَا تَشْعُرْ بِخَبِيئَةِ الْأَمَلِ وَ وَاصِلِ عَمَلِكَ دَوُوبًا!
 (۳) عَلَى الْإِنْسَانِ أَنْ يَكُونَ شَاكِرًا لِلَّهِ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ!
 (۴) جَرَّتْ دُمُوعِي بِهَدْوَى فَقُلْتُ لِيَتَنِي أَسْتَطِيعُ أَنْ أَعِينَ مُوَطِنِينَ!

۹۰- عَيْنِ عِبَارَةٌ لَيْسَتْ فِيهَا الْحَالُ:

- (۱) أَقْوَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عَدُوًّا مُقْتَدِرًا!
 (۲) مَنْ عَفَا الْعَدُوَّ مُقْتَدِرًا فَهُوَ أَقْوَى النَّاسِ!
 (۳) أَقْوَى النَّاسِ مَنْ يَعْفُو الْعَدُوَّ وَ هُوَ يَقْتَدِرُ عَلَيْهِ!
 (۴) أَحْتَرَمُ إِنْسَانًا مُقْتَدِرًا يَعْفُو عَدُوًّا نَادِمًا!

درس‌های ۱ تا ۶
صفحه‌های ۹۱ تا ۹۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- کدامیک از موارد زیر در مورد شیوه و روش تاریخ‌نگاری معاصر نادرست است؟

- (۱) در این شیوه پژوهشگر با بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آن‌ها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کند.
- (۲) در این روش پژوهشگر از تحلیل و تفسیر کمتر استفاده می‌کند و یافته‌های علمی خود را به زبانی ساده می‌نویسد.
- (۳) تاریخ‌نگاران در این روش تلاش می‌کردند از نتایج تحقیقات سایر علوم در مطالعه تاریخ بهره‌مند شوند.
- (۴) در این شیوه تاریخ‌نگاری، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند.

۹۲- کدامیک از موارد زیر در بی‌ثباتی نظام اداری ایران در عصر افشاریه و زندیه مؤثر بوده است؟

- (۱) موروثی بودن مناصب - خرید و فروش سمت‌های اداری - اختیارات نامحدود شاه
- (۲) نظامی‌گری - بی‌ثباتی سیاسی - حاکمیت عناصر ایلی
- (۳) بی‌تجربگی شاهان - کشتار اهل علم - خویشاوندسالاری
- (۴) عمر کوتاه سلسله‌های مذکور - استبداد پادشاهان - ضعف نهادهای مالیاتی

۹۳- در پی کدام واقعه، حکومت قاجار به اقدام نظامی برای آزادی سرزمین‌های ایرانی، در دور دوم جنگ‌های ایران و روس ترغیب شد؟

- (۱) فریاد کمک‌خواهی مردم مسلمان شهرها و روستاهای تحت سلطه روس‌ها
- (۲) تجهیز و تقویت ارتش توسط عباس‌میرزا و حمایت فتح‌علی‌شاه از او
- (۳) صدور فتوای جهاد برخی علما و آمادگی جهادی بسیاری از مردم
- (۴) عدالت‌خواهی و روحیه شهادت‌طلبی مردم ایران در دوره قاجار

۹۴- عهدنامه فین‌کنشتاین چه ماهیتی داشت و سرانجام آن چه شد؟

- (۱) سیاسی - پایداری به تعهدات از سوی طرفین تا غلبه بر روسیه
- (۲) نظامی - نقض تعهدات توسط دولت فرانسه
- (۳) اقتصادی - نقض تعهدات توسط دولت فرانسه
- (۴) فرهنگی - پایداری به تعهدات از سوی طرفین تا غلبه بر روسیه

۹۵- کدام مورد درباره شیوه‌ها و اشکال زمینداری در ایران دوره قاجار، درست است؟

- (۱) در غیاب خاندان‌های زمیندار، شیوه تولید سهم‌بری دهقانی توسعه یافت.
- (۲) منظور از املاک سلطنتی همان اراضی خاصه است که در دوره صفوی نیز وجود داشت.
- (۳) چهار شیوه زمینداری این دوره عبارت بودند از: سلطنتی، دیوانی، اربابی و خاصه.
- (۴) مستوفیان وزارت مالیه، بر تمام اراضی کشور - فارغ از نوع مالکیت آن‌ها - نظارت می‌کردند.

۹۶- تداوم چه نوع نگاهی از قاجار به پهلوی، ایران را درست در زمان اوج گیری علم، صنعت و تولید اروپاییان، به عقب ماندگی مضاعف دچار کرد؟

- (۱) از بازرگانان روسی و ارمنی در امر مشارکت صنایع دستی و محصولات کشاورزی استفاده شد.
- (۲) کشت محصولات کشاورزی فرنگی که باعث وابسته کردن کشاورزی به اروپا شد.
- (۳) اجازه دادن به شرکتها، مستشاران و محصولات اروپایی که به صورت بی برنامه وارد کشور شدند.
- (۴) مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور بی برنامه محصولات که باعث افزایش درآمد مالکان می شد.

۹۷- کدام گزینه در مورد ترتیب زمانی وقوع رویدادهای عصر قاجار به درستی بیان شده است؟

- (الف) بست نشستن عدهای از مشروطه خواهان در باغ سفارت انگلستان
 - (ب) درگیری بین مردم و سربازان و به شهادت رسیدن یکی از طلبه ها
 - (ج) عزل عین الدوله توسط مظفرالدین شاه
 - (د) پیشنهاد آیت الله سید محمد طباطبایی برای ترک تهران و تحصن در حرم حضرت عبدالعظیم
- (۱) «د» - «ب» - «الف» - «ج»
 - (۲) «د» - «الف» - «ب» - «ج»
 - (۳) «ب» - «الف» - «د» - «ج»
 - (۴) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

۹۸- کدام گزینه از دلایل مخالفت دولت روسیه با نهضت مشروطه ایران نبود؟

- (۱) دفع خطر نفوذ رقیب خود (انگلستان)
- (۲) کمک به طرفداران و حامیان مستبد خود در ایران
- (۳) پیشگیری از گسترش اندیشه آزادی خواهی
- (۴) محافظت از مرزهای سرزمینی خویش

۹۹- در نیمه دوم قرن ۱۹ م. ، ملی گرایان ایتالیایی با استفاده از چه موضوعی موفق شدند ایتالیا را متحد کنند و تحت حاکمیت حکومت ملی و مستقل

در آورند؟

- (۱) قتل ولیعهد اتریش به دست یک جوان صرب ملی گرا
- (۲) صلح ناپایدار و ناخشنودی از قرارداد صلح ورسای
- (۳) برپایی صنایع جدید و توسعه حمل و نقل و ارتباطات
- (۴) رقابتی که میان اتریش و فرانسه وجود داشت.

۱۰۰- دولت ایران در آستانه انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ م. از نظر اقتصادی چه وضعیتی داشت؟

- (۱) تحت نفوذ اقتصادی دولت روسیه قرار داشت.
- (۲) کارشناسان اقتصادی دولت های انگلستان و روسیه را برای ساماندهی به اوضاع اقتصادی استخدام کرده بود.
- (۳) مراکز اقتصادی، تولیدی و مالی آن از رونق مناسبی برخوردار بود.
- (۴) از تأمین مخارج روزمره خود نیز عاجز بود.

درس‌های ۱ تا ۳
صفحه‌های ۱ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد تفاوت‌های شهر و روستا نادرست است؟

- (۱) در شهرها وابستگی اجتماعی و همکاری میان جمعیت بیشتر است.
- (۲) اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می‌کنند.
- (۳) در شهرها فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متراکم شده‌اند.
- (۴) در روستاها برعکس شهرها خدمات و تسهیلات کمتر و محدودتر است.

۱۰۲- کدام گزینه از عوامل مهاجرت روستاییان در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی در قرن نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم نیست؟

- (۱) توسعه صنایع کارخانه‌ای
- (۲) خرید زمین‌های کشاورزی توسط شهرنشینان
- (۳) کمبود امکانات و خدمات در روستاها
- (۴) سرمایه‌گذاری شهرنشینان به منظور ایجاد کشت تجاری

۱۰۳- کدام مورد، دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه می‌دهد؟

«زاغه‌ها بسیار کثیف‌اند و امکانات بهداشتی و فاضلاب ندارند.»

- (۱) در نتیجه کمبود مسکن در اطراف شهرهای بزرگ، اسکان غیررسمی شکل می‌گیرد.
- (۲) شهرهایی که با مهاجرت‌های بی‌رویه روبه‌رو هستند، با کمبود مسکن مواجه هستند.
- (۳) امروز ثروت و درآمد جهان به شدت در دست برخی کشورهای مرکز متمرکز شده است.
- (۴) در بیشتر شهرهای توسعه‌نیافته، خدمات شهری به‌طور عادلانه و متوازن، توزیع نشده است.

۱۰۴- همه گزینه‌ها، از موارد مورد مطالعه در برنامه‌ریزی شهری در ارتباط با تجهیزات و خدمات عمومی در شهر است؛ به جز:

- (۱) سنجش نسبت تجهیزات و تسهیلات شهری با تعداد جمعیت
- (۲) تأمین مسکن گروه‌های فقیر شهری
- (۳) مشخص کردن نیازها و کمبودها در شهرها
- (۴) اولویت‌بندی نیازهای عمومی شهرها

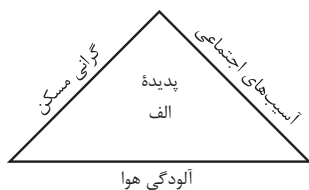
۱۰۵- هر کدام از عبارتهای زیر به ترتیب راهکار کدام یک از نیازها و مسائل شهری است؟

(الف) توسعه امکانات گردشگری برای جذب گردشگر

(ب) چاره‌اندیشی برای رفع نابرابری‌ها بین مناطق برخوردار و مناطق محروم

(ج) آموزش عمومی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای شهروندان

- (۱) تجهیزات و خدمات عمومی - امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی - اشتغال شهری
- (۲) اشتغال شهری - امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی - تجهیزات و خدمات عمومی
- (۳) هوشمندسازی شهری - تجهیزات و خدمات عمومی - امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی
- (۴) اشتغال شهری - تجهیزات و خدمات عمومی - امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی

۱۰۶- با بررسی شکل زیر، کدام مورد مطابق با پدیده «الف» تدوین شده است؟

(۱) این پدیده مغایر با سه رکن شهر پایدار تنظیم شده است و شهرها و روستاها را به ترتیب به مکان‌های مهاجرفرست و مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.

(۲) این پدیده براساس سه رکن شهر پایدار تنظیم شده است و شهرها و روستاها را به ترتیب به مکان‌های مهاجرپذیر و مهاجرفرست تبدیل می‌کند.

(۳) با تحقق شهر پایدار از شکل‌گیری پدیده «الف» جلوگیری می‌شود، زیرا این پدیده، شهرها را بیشتر از گذشته به مکان مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.

(۴) با تحقق شهر پایدار، شکل‌گیری پدیده «الف» متوقف می‌شود، زیرا این پدیده، روستاها را بیشتر از گذشته به مکان مهاجرفرست تبدیل می‌کند.

۱۰۷- مساحت شهر «الف»، ۸,۰۰۰ هکتار و مساحت فضاهای بهداشتی - درمانی این شهر ۲,۰۰۰,۰۰۰ متر مربع و جمعیت آن ۵۰۰,۰۰۰ نفر است.

به ترتیب درصد و سرانه کاربری بهداشتی - درمانی این شهر چقدر می‌باشد؟

(۱) ۲/۵ درصد - ۴ متر مربع

(۲) ۴ درصد - ۲/۵ متر مربع

(۳) ۲۵ درصد - ۰/۴ متر مربع

(۴) ۰/۴ درصد - ۲۵ متر مربع

۱۰۸- عبارت زیر به کدام یک از ویژگی‌های عمده «برنامه آمایش سرزمین» اشاره دارد؟

«بازتوزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی»

(الف) توجه به حفظ محیط‌زیست

(ب) توجه به همه ابعاد توسعه

(ج) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق

(د) توزیع متوازن جمعیت

(۱) «الف»، «ب»، «د»

(۲) «الف»، «ب»، «ج»

(۳) «ب»، «ج»، «د»

(۴) «الف»، «ج»، «د»

۱۰۹- کدام گزینه مقایسه درستی را، از شیوه‌های حمل و نقل زیر، ارائه می‌دهد؟

(الف) حمل و نقل جاده‌ای

(ب) حمل و نقل ریلی

(ج) حمل و نقل هوایی

(۱) هزینه احداث پایانه و تجهیزات در «ج» برخلاف «الف» و «ب» بسیار بالا برآورد می‌شود.

(۲) «ب» و «ج» برخلاف «الف» در حمل کالاهای حجیم و سنگین کاربرد دارد.

(۳) در «الف» همانند «ب» و برخلاف «ج» مصرف سوخت بسیار بیشتر است.

(۴) «ب» همانند «ج» و برخلاف «الف» برای مسافت‌های طولانی و صرفه‌جویی در زمان، مناسب است.

۱۱۰- با توجه به انواع کشتی‌ها در حمل و نقل آبی کدام تصویر با آن مطابقت دارد؟

(الف) مسافری

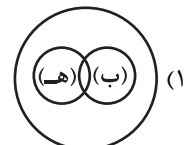
(ب) رو - رو

(ج) باربری

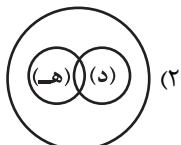
(د) کروز

(ه) اقیانوس پیما

(الف)

(الف)

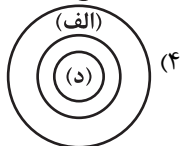
(ج)

(الف)

(ج)

درس‌های اول تا ششم

صفحه‌های ۱ تا ۵۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۱۱- این که کودکی به شیء‌ای اشاره بکند و بگوید: «این چیست؟» با کدام‌یک از گزینه‌های زیر در تعارض است؟

(۱) وجود و ماهیت وحدت مصداقی دارند.

(۲) شناخت ماهیت اشیا امکان‌پذیر است.

(۳) هستی و چیستی در ذهن مغایر نیستند.

(۴) انسان وجود همه اشیا پیرامونش را می‌شناسد.

۱۱۲- چرا در حمل مفهوم «فلز» بر ماهیت «جیوه» نیاز به دلیل نداریم؟ چون ...

(۱) حمل اجزای تعریفی بر ماهیت مستغنی از دلیل است.

(۲) ارتباط میان آن دو حقیقی است.

(۳) همه جیوه‌ها فلز هستند.

(۴) این دو مفهوم تنها در جهان واقع از هم جدا می‌شوند.

۱۱۳- در کدام مورد نسبت میان موضوع و محمول در هر دو قضیه یکسان است؟

(۱) مثلث شکل است. - واجب‌الوجود بالغیر ممکن‌الوجود است.

(۲) حیوان انسان است. - آب جسم است.

(۳) گیاه مکان‌دار است. - مثلث متساوی‌الاضلاع است.

(۴) این شکل مربع است. - مربع متوازی‌الاضلاع است.

۱۱۴- کدام گزینه از ویژگی‌های موجودی است که نسبت خودش با وجود، وجوبی است؟

(۱) نسبت علت آن نیز باید با وجود وجوبی باشد.

(۲) می‌تواند واجب‌الوجود بالغیر یا بالذات باشد.

(۳) در ترازوی هستی، در نوسان میان وجود و عدم نیست.

(۴) تنها چیزی است که در عین بودن، نمی‌توان به او نسبت عدم داد.

۱۱۵- کدام عبارت درست است؟

(۱) نخستین مسئله‌ای که بشر را به تفکر واداشته، منشأ درک رابطه علیت بوده است.

(۲) در رابطه علیت، ابتدا وجود دو چیز را فرض می‌کنیم و سپس میان آن‌ها ارتباطی می‌یابیم.

(۳) مفهوم علیت و رابطه میان علت و معلول صرفاً در جهان خارج از ذهن تحقق دارد.

(۴) رابطه علیت یک رابطه ضروری است؛ یعنی اگر معلول نباشد، علت هم قطعاً موجود نیست.

۱۱۶- تحلیل فلسفی عبارت زیر، در کدام گزینه مطابق با نظر فیلسوف یا فیلسوفان اروپایی مطرح شده است؟

«از مشاهده شیرین شدن چای بعد از حل شدن نبات در آن، متوجه تأثیر حل شدن نبات می‌شویم.»

- (۱) تجربه‌گرایان عموماً معتقدند که حواس ما بدون کمک عقل، حل شدن نبات و تأثیر ضروری آن در شیرین شدن چای را درک می‌کنند.
- (۲) طبق نظر دکارت، اگرچه اصل علیت معتبر است ولی این عبارت، امری حسی و تجربی را مطرح می‌کند و ربطی به درک اصل علیت ندارد.
- (۳) هیوم نمی‌پذیرد که انسان با مشاهده چنین پدیده‌ای حتی به صورت مکرر، ارتباطی بین حل شدن نبات و شیرین شدن چای در نظر می‌گیرد.
- (۴) به باور برخی تجربه‌گرایان با وجود معیت حل شدن نبات و شیرین شدن چای، با قاطعیت نمی‌توان حکم به تأثیر یا عدم تأثیر آن‌ها بر یکدیگر داد.

۱۱۷- کدام گزینه تبیینی درست از دیدگاه فلاسفه مسلمان در مورد چگونگی درک رابطه علیت است؟

- (۱) اصل علیت یک قاعده عقلی است که نه تنها از تجربه به دست نمی‌آید، بلکه خودش پایه برخی تجربه‌ها است.
- (۲) اصل علیت مبتنی بر تلاش تجربی است و بر این اساس دانشمندان علوم طبیعی دست به تجربه می‌زنند.
- (۳) انسان زمان تولد با اصل علیت آشنا بوده و آن را درک می‌کرده است.
- (۴) بعد از شکل‌گیری ذهن، انسان متوجه می‌شود که وجود یک چیز با عدم آن جمع نمی‌شود.

۱۱۸- کدام گزینه در مورد اصل علیت و توابع آن نادرست است؟

- (۱) پی‌بردن به سنخیت میان علت و معلول در پدیده‌های مادی با عقل ممکن است.
- (۲) سنخیت میان علت و معلول، فرع بر رابطه علیت است.
- (۳) ممکن است میان پدیده‌های متعاقب رابطه علیت باشد، اما رابطه سنخیت نباشد.
- (۴) معلول حاصل خود رابطه است و وجود آن بدون رابطه علیت ممتنع است.

۱۱۹- پذیرش کدام گزینه منجر به نفی اصل وجوب علی و معلولی می‌شود؟

- (۱) عدم علت، علت عدم معلول است.
- (۲) علت ناقصه، به تنهایی نمی‌تواند به معلول هستی ببخشد.
- (۳) ممکن است ذاتی امکانی، با وجود علت، ترجیح هستی نیابد.
- (۴) نمی‌توان وجود معلول را بدون وجود علت فرض کرد.

۱۲۰- از هر یک از اصول «ضرورت علی و معلولی»، «سنخیت میان علت و معلول» و «علیت» به ترتیب، کدام نتایج استخراج می‌شود؟

- (۱) نظام معین هستی - تخلف‌ناپذیری و حتمیت نظام هستی - ارتباط و پیوستگی موجودات جهان
- (۲) ارتباط و پیوستگی موجودات جهان - تخلف‌ناپذیری و حتمیت نظام هستی - نظام معین هستی
- (۳) تخلف‌ناپذیری و حتمیت نظام هستی - ارتباط و پیوستگی موجودات جهان - نظام معین هستی
- (۴) تخلف‌ناپذیری و حتمیت نظام هستی - نظام معین هستی - ارتباط و پیوستگی موجودات جهان

۱۲۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) معنای اول اتفاق تنها مستلزم انکار اصل وجوب علی و معلولی است.
- (۲) انکار معنای دوم اتفاق ملازم با انکار اصل سنخیت میان علت و معلول است.
- (۳) بدون پذیرش یک علت‌العلل نمی‌توان به‌درستی معنای سوم اتفاق را مردود دانست.
- (۴) در پذیرش یا عدم پذیرش معنای چهارم اتفاق، اختلاف نظر وجود دارد.

۱۲۲- کدام عبارت درست است؟

- (۱) مطلقاً بی‌غایت بودن سیر تحولات نظام هستی، مستلزم آن است که جهان هستی، علت نخستین و پدیدآورنده‌ای نداشته باشد.
- (۲) تشکیل عناصر از برخورد ذرات هم‌شکل و هم‌اندازه که به صورت سرگردان حرکت می‌کنند، معنای اول اتفاق را به ذهن می‌آورد.
- (۳) تمام کسانی که پیدایش گونه‌های جانداران را از تحول تدریجی و تصادفی گونه‌های دیگر می‌دانند، وجود آفریدگار را نپذیرفته‌اند.
- (۴) نظریه مه‌بانگ، یک دیدگاه فیزیکی درباره پیدایش جهان طبیعت است که به‌طور قطعی هر سه معنای ممتنع اتفاق را در پی دارد.

۱۲۳- کدام عبارت با خدانشناسی فلسفی افلاطون منطبق است؟

- (۱) تنها یک حقیقت در عالم وجود دارد که همان مثال خیر است.
- (۲) او، نظم جهان را تجلی اسم «صانع» خداوند می‌داند.
- (۳) جهان توسط صانع یا دمیورژ که به ذات و خالقیت خداوند اشاره دارد، آفریده شده است.
- (۴) دمیورژ یعنی موجودی که در جایگاهی قرار دارد که هیچ موجودی نمی‌تواند به آن برسد.

۱۲۴- کدام یک از عبارات زیر همسو با نظر داستایوفسکی است؟

- (۱) به واسطه وجود خداست که همه چیز مجاز است.
- (۲) عدم وجود خدا با از بین رفتن مسئولیت‌پذیری برابر است.
- (۳) وجود نهی خداوند است که زمینه گناه را فراهم می‌سازد.
- (۴) با نبودن خداوند همچنان خوب و بد اخلاقی معنای خود را دارند.

۱۲۵- چرا افلاطون را ابداع‌کننده خدانشناسی فلسفی می‌دانند؟ و کدامیک از فلاسفه، از تجربه‌های معنوی درونی و عشق و عرفان برای باور به وجود خدا

استفاده کرد؟

- (۱) زیرا با نگاهی فلسفی و استدلالی درباره خدا صحبت کرد. - برگسون
- (۲) به‌دلیل اینکه او جریان خدانشناسی را در یونان آغاز کرد. - کرکگور
- (۳) زیرا برای اولین بار درباره خدا صحبت کرد. - ویلیام جیمز
- (۴) چون به تدریج پندارهای مطرح شده درباره خدا را اصلاح نمود. - دکارت

۱۲۶- کدام گزینه از جمله علل از دست رفتن معنای زندگی در اروپا نیست؟

- (۱) رشد تفکر حسی و حس‌گرایی
- (۲) ظهور فیلسوفانی که باورمند به جهان مادی بودند.
- (۳) متفکرانی که حقیقت انسان را صرفاً مادی می‌دانستند.
- (۴) سست شدن پایه‌های اعتقاد به خداوند

۱۲۷- کدام مورد از مقدمات صریح یا ضمنی فارابی برای اثبات وجود خدا نبود؟

- (۱) غیرممکن بودن پیدایش سلسله‌ای از علت‌های بدون عضو انتهایی
- (۲) امکان پدید آمدن یک معلول، توسط علتی محتاج به علل دیگر
- (۳) تقدم داشتن عقلی وجود علت بر وجود معلولش
- (۴) وجود داشتن برخی موجودات نیازمند در پیرامون ما

۱۲۸- کدام گزینه به گزاره نادرستی در نسبت برهان ابن‌سینا و فارابی در اثبات وجود خدا اشاره می‌کند؟

- (۱) ابن‌سینا، بر خلاف فارابی، وجود بی‌نهایت موجود را می‌پذیرد.
- (۲) برهان ابن‌سینا همانند فارابی، علت نهایی موجودات جهان را اثبات می‌کند.
- (۳) بر خلاف فارابی، نتیجه برهان اسد و اخصر، از مقدمات برهان ابن‌سینا نیست.
- (۴) برهان فارابی همانند برهان صدیقین، وجود جهان را پیش‌فرض خود می‌گیرد.

۱۲۹- در مورد تفاوت اصلی نظریه امکان فقری ملاصدرا با نظریه امکان ماهوی (برهان وجوب و امکان) ابن‌سینا کدام عبارت مناسب‌تر است؟

- (۱) لازمه امکان فقری، فقر وجودی و لازمه امکان ماهوی، وجوب بالغیر است.
- (۲) در نظریه امکان فقری، فقر و نیاز از ناحیه خود ذات است نه از ناحیه امری بیرونی.
- (۳) در نظریه امکان فقری، نیازمندی به وجود موجودات باز می‌گردد نه به ماهیت آن‌ها.
- (۴) در نظریه امکان فقری به جای نگاه کردن به ماهیت به حالت امکانی آن نگاه می‌کنیم.

۱۳۰- از دیدگاه فلاسفه مسلمان ...

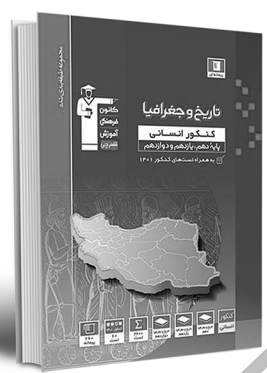
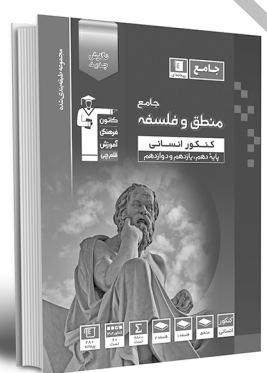
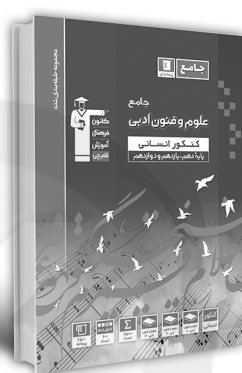
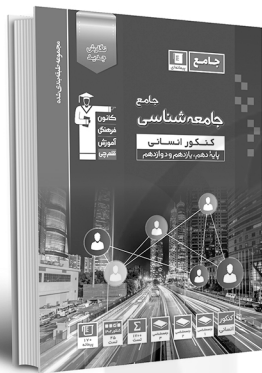
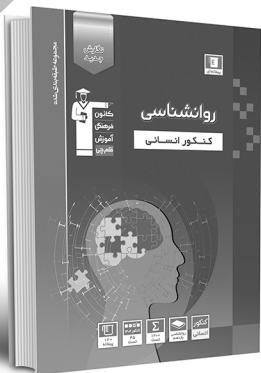
- (۱) از معنادار بودن حیات می‌توان وجود خداوند را اثبات کرد.
- (۲) گرایش انسان به خیر و زیبایی می‌تواند به اثبات یک حقیقت متعالی منجر شود.
- (۳) احساس تعهد و مسئولیت در انسان مؤخر بر اثبات خداست.
- (۴) غایتمندی جهان دلیلی بر اثبات وجود خداوند است.

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمانانای قمرین کنید

فصلنامه
فرهنگی
آموزشی
قلمچی

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۲ دی ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدمامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی	جامعه‌شناسی
امیرحسین شکوری، حسین رضائی، حمیدرضا فاندامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، علی محسن‌زاده	عربی زبان قرآن
صفا حاضری، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، محمد حمیدی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	_____	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار	زهره دامیار	_____	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	_____	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۴»

(معمد ابراهیم توزندهانی)

برای رفتن از A به B، ۵ حالت و از B به C، ۴ حالت و از C به D، ۳ حالت داریم که طبق اصل ضرب $۴ \times ۳ \times ۵ = ۶۰$ حالت برای رفتن داریم. در مسیر برگشت از هر یک از مسیرهای رفت که آمده باشیم نمی‌توانیم برگردیم، بنابراین برای برگشت از D به C، ۲ حالت و از C به B، ۳ حالت و از B به A، ۴ حالت داریم که طبق اصل ضرب برای برگشت $۲ \times ۳ \times ۴ = ۲۴$ حالت داریم؛ در مجموع برای رفت و برگشت $۶۰ \times ۲۴ = ۱۴۴۰$ حالت داریم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲- گزینه «۳»

(معمد بهیرایی)

ابتدا ۵ کتاب را به طوری که تعداد کتاب‌های ریاضی بیش‌تر باشد، انتخاب می‌کنیم و طبق شرایط مسئله جایگشت می‌دهیم، این کار به دو حالت زیر امکان‌پذیر است:

$$۴ = \binom{۴}{۴} \times \binom{۶}{۱} \times ۴! \times ۱! \times ۲!$$

$$= ۱ \times ۶ \times ۲۴ \times ۱ \times ۲ = ۲۸۸$$

یا

$$۳ = \binom{۴}{۳} \times \binom{۶}{۲} \times ۳! \times ۲! \times ۲!$$

$$= ۴ \times ۱۵ \times ۶ \times ۲ \times ۲ = ۱۴۴۰$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} ۲۸۸ + ۱۴۴۰ = ۱۷۲۸$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۳- گزینه «۲»

(فرشید کریمی)

در پاسخ‌گویی به سؤالات ۴ گزینه‌ای حالتی است که می‌توانند پاسخ هم ندهند:

$$۲۵^۵ = (۵^۲)^۵ = ۵^{۱۰} = ۵ \times ۵ \times \dots \times ۵ = ۵^{۱۰} \text{ تعداد حالات } ۱۰ \text{ سؤال } ۴ \text{ گزینه‌ای}$$

$$۲^۵ = ۲ \times ۲ \times ۲ \times ۲ \times ۲ = ۲^۵ \text{ تعداد حالات } ۵ \text{ سؤال } ۲ \text{ گزینه‌ای}$$

$$۵^۵ \times ۲^۵ = ۵^۵ \text{ تعداد کل حالات}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۴- گزینه «۴»

(معمد بهیرایی)

مجموع دو عدد رو شده در ۲ تاس به صورت زیر است.

مجموع دو تاس	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
تعداد حالات	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱

بنابراین در $۱+۲+۳+۴=۶$ حالت مجموع بزرگ‌تر از ۹ می‌شود که تاسسوم را پرتاب می‌کنیم یعنی $۶ \times ۶ = ۳۶$ حالت به دست می‌آید.و در $۱+۲+۳+۴+۵+۶+۵+۴=۳۰$ حالت مجموع عددی یک رقمیمی‌شود و یک سکه پرتاب می‌کنیم یعنی $۳۰ \times ۲ = ۶۰$ حالت به دست

می‌آید.

$$\Rightarrow n(S) = ۳۶ + ۶۰ = ۹۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۵- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

اگر بخواهیم عدد سه رقمی حاصل زوج باشد، رقم یکان آن باید ۲ یا ۴ یا ۶ یا ۸ باشد، حالا برای رقم صدگان دو حالت داریم:

حالت اول: رقم یکان ۲ یا ۴ باشد و رقم صدگان یکی از سه رقم باقی مانده مخالف صفر است.

$$۳ \times ۳ \times ۲ = ۱۸$$

حالت دوم: رقم یکان صفر باشد رقم صدگان ۴ حالت دارد و رقم دهگان نیز

۳ حالت دارد.

$$۴ \times ۳ \times ۱ = ۱۲$$

در نهایت داریم:

$$۱۸ + ۱۲ = ۳۰ = \text{مجموع تعداد حالاتها}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۶- گزینه «۲»

(ابوالفضل بهاری)

در جعبه ۷ مهره بنفش و n مهره نارنجی داریم، پس $n+۷$ مهره داریمتعداد حالت‌هایی که ۳ مهره خارج می‌شود، $\binom{n+۷}{۳}$ است، پس:

$$\binom{n+۷}{۳} = ۱۲۰ \Rightarrow \frac{(n+۷)(n+۶)(n+۵)}{۳!} = ۱۲۰$$

$$\Rightarrow (n+۷)(n+۶)(n+۵) = ۷۲۰$$

$$\Rightarrow (n+۷)(n+۶)(n+۵) = ۱۰ \times ۹ \times ۸$$

$$= \frac{10 \times 9 \times 8!}{2! \times 8!} = 45$$

= (تعداد زیرمجموعه‌های دارای حداقل ۳ عضو)

(تعداد زیرمجموعه‌های دارای صفر یا یک یا دو عضو) - (تعداد کل زیرمجموعه‌ها)

$$= 1024 - (1 + 10 + 45) = 968$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۹- گزینه «۳»

(مهم‌ابراهیم توزنده‌بانی)

مساله را در دو حالت بررسی می‌کنیم:

الف) به یک کشور ۳ توریست سفر کنند و به ۳ کشور باقیمانده، هر کشور، یک توریست سفر کند.

$$\binom{4}{1} \times \binom{6}{3} \times 3! = 480$$

حالت دوم: ۲ توریست همزمان به یک کشور، ۲ توریست دیگر هم همزمان به یک کشور دیگر، از ۲ توریست باقیمانده هم هر کدام به یک کشور از کشورهای بعدی سفر کنند.

$$\binom{4}{2} \times \binom{6}{2} \times \binom{4}{2} \times 2! \times 1 = 1080$$

حال طبق اصل جمع و ضرب و حالت‌های (الف و ب) داریم:

$$\binom{4}{1} \times \binom{6}{3} \times 3! + \binom{4}{2} \times \binom{6}{2} \times \binom{4}{2} \times 2 = 480 + 1080 = 1560$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(کلناز بینقی)

۱۰- گزینه «۱»

قسمت رنگی شامل عضوهایی است که در C هست ولی در A نیست یا عضوهایی که در B هست ولی در A نیست. پس نمایش آن به صورت $(B \cup C) - A$ است که می‌توان آن را به صورت $(B \cup C) - A = (B \cup C) \cap A'$ نیز نوشت. هم‌چنین داریم:

$$(B \cup C) - A = (B \cup C) \cap A'$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

(مهم‌بفرایی)

۱۱- گزینه «۱»

رقم صدگان صفر نمی‌تواند باشد، رقم دهگان رقم انتخاب شده در صدگان و رقم یکان دو رقم انتخاب شده قبلی نمی‌تواند باشد:

$$n(S) = 5 \times 5 \times 4 = 100$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n+7=10 \Rightarrow n=3 \\ n+6=9 \Rightarrow n=3 \\ n+5=8 \Rightarrow n=3 \end{cases}$$

۳ مهره نارنجی داریم، حال تعداد حالت‌هایی که هر ۳ مهره هم‌رنگ باشند را به دست می‌آوریم:

$$\binom{3}{3} + \binom{7}{3} = 1 + \frac{7 \times 6 \times 5}{1 \times 2 \times 3} = 1 + 35 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۸ تا ۱۱)

۷- گزینه «۳»

(مهم‌ابراهیم توزنده‌بانی)

این سؤال ترکیبی از اصل متمم و جایگشت‌های کنار هم است، به کمک اصل متمم تعداد جایگشت‌هایی که هر دو عبارت KHANE و WO دیده می‌شوند را از تعداد جایگشت‌هایی که فقط عبارت KHANE دیده می‌شود کم می‌کنیم.

تعداد کل حالات شامل KHANE:

$$[KHANE], W, O, R, K$$

$$5! = 120$$

تعداد حالت‌های که هم KHANE و هم WO دیده می‌شوند (حالات نامطلوب):

$$[KHANE], [WO], R, K = 4! = 24$$

لذا در نهایت داریم:

$$120 - 24 = 96$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

چون تعداد حالات اصلی زیاد است، پس متمم را به دست می‌آوریم و از کل حالات کم می‌کنیم:

تعداد کل زیرمجموعه‌های یک مجموعه‌ی ۱۰ عضوی

$$= 2 \times 2 \times 2 \times \dots \times 2 = 2^{10} = 1024$$

$$= \binom{10}{0} = 1 \text{ تعداد زیرمجموعه‌های } 0 \text{ عضوی}$$

$$= \binom{10}{1} = 10 \text{ تعداد زیرمجموعه‌های } 1 \text{ عضوی}$$

$$= \binom{10}{2} = \frac{10!}{2! \times 8!} \text{ تعداد زیرمجموعه‌های } 2 \text{ عضوی}$$

(امد مرشا ذاکر زاره)

۱۳- گزینه «۳»

برای آن که تعداد اعضای انتخابی دو گروه متفاوت باشد باید دو نفر از گروه ریاضی و دو نفر از گروه تجربی نباشند، پس ابتدا احتمال پیشامد متمم را به دست می آوریم، سپس از ۱ کم می کنیم:

$$P(A) = 1 - \frac{\binom{4}{2} \times \binom{6}{2}}{\binom{10}{4}} = 1 - \frac{6 \times 15}{210} = 1 - \frac{3}{7} = \frac{4}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۷)

(کتاب آبی پیمانهای)

۱۴- گزینه «۴»

هر یک از موارد را بررسی می کنیم:

«الف»: بیشتر شدن پراکندگی متغیر مورد بررسی سبب بزرگتر شدن نمونه انتخابی می شود.

«ب»: توصیف داده های کمی نیاز به شاخص های پراکندگی و مرکزی دارد.

«ج»: بعد از تحلیل داده ها می توانیم در بهترین حالت نتایج را به جامعه آماری مورد بررسی تعمیم دهیم.

«د»: صحیح است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۸ تا ۴۴)

(علی قهرمان زاره)

۱۵- گزینه «۳»

می دانیم مجموع دو تاس از ۲ تا ۱۲ می تواند باشد. با توجه به خواسته سؤال تنها اعداد ۱۱، ۷، ۵، ۳ قابل قبول هستند.

مجموع ۳: $\{(1,2), (2,1)\}$ مجموع ۵: $\{(1,4), (2,3), (3,2), (4,1)\}$ مجموع ۷: $\{(1,6), (2,5), (3,4), (4,3), (5,2), (6,1)\}$ مجموع ۱۱: $\{(5,6), (6,5)\}$

بنابراین داریم:

$$n(A) = 14$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{14}{36} = \frac{7}{18}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۲۷)

برای به دست آوردن $n(A)$ باید تعداد اعداد سه رقمی زوج با ارقام متمایز و بزرگتر از ۴۰۰ را مشخص کنیم:

$$\frac{2}{5} \times \frac{4}{4} \times \frac{1}{3} = 8$$

صفر باشد

یا

$$\frac{1}{5} \times \frac{4}{4} \times \frac{1}{3} = 4$$

صفر باشد

یا

$$\frac{2}{5} \times \frac{4}{4} \times \frac{1}{2} = 8$$

صفر باشد

$$\Rightarrow n(A) = 8 + 4 + 8 = 20$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{20}{100} = \frac{1}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۷)

۱۲- گزینه «۲»

(فرشید کریمی)

مطابق شکل، فضای نمونه ای تمام حالات انتخاب ۳ نقطه از ۸ نقطه روی دو خط است که تعداد اعضای آن برابر است با:

$$n(S) = \binom{8}{3} = \frac{8 \times 7 \times 6}{3!} = 56$$

برای آن که بتوان با ۳ نقطه یک مثلث ساخت، دو حالت وجود دارد:

حالت اول: ۲ نقطه روی خط D و یک نقطه روی خط D' باشد که در این حالت تعداد مثلث ها برابر است با:

$$\binom{4}{2} \times \binom{4}{1} = 24$$

حالت دوم: ۲ نقطه روی خط D' و یک نقطه روی خط D باشد که در این حالت تعداد مثلث ها برابر است با:

$$\binom{4}{2} \times \binom{4}{1} = 24$$

اگر A پیشامد مطلوب باشد آن گاه:

$$n(A) = 24 + 24 = 48$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{48}{56} = \frac{6}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۴ تا ۲۷)

(ابوالفضل بواری)

۱۹- گزینه «۱»

ابتدا چند جمله اول دنباله را به دست می آوریم:

$$a_1 = \frac{5(1)+1}{3(1)+1} = \left[\frac{6}{4} \right] = [1/5] = 1$$

$$a_2 = \frac{5(2)+1}{3(2)+1} = \left[\frac{11}{7} \right] = 1$$

$$a_3 = \frac{5(3)+1}{3(3)+1} = \left[\frac{16}{10} \right] = [1/6] = 1$$

جملات این دنباله همگی برابر ۱ هستند، بنابراین مجموع ۱۷۰ جمله اول

برابر است با:

$$170 \times 1 = 170$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

(سعید عزیزقانی)

۲۰- گزینه «۱»

جملات دنباله را به ترتیب از جملات دوم تا دهم به دست می آوریم:

$$\left. \begin{aligned} n=2 \xrightarrow{\text{فرد } 3n-1} a_2 &= (-1)^2 \left(\frac{2+1}{2} \right) = \frac{3}{2} \\ n=3 \xrightarrow{\text{زوج } 3n-1} a_3 &= (-1)^3 \left(1 - \frac{1}{3} \right) = -\frac{2}{3} \\ n=4 \xrightarrow{\text{فرد } 3n-1} a_4 &= (-1)^4 \left(\frac{4+1}{4} \right) = \frac{5}{4} \\ n=5 \xrightarrow{\text{زوج } 3n-1} a_5 &= (-1)^5 \left(1 - \frac{1}{5} \right) = -\frac{4}{5} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow a_2 \times a_3 \times a_4 \times a_5 = \frac{3}{2} \times \left(-\frac{2}{3} \right) \times \frac{5}{4} \times \left(-\frac{4}{5} \right) = 1$$

$$\left. \begin{aligned} n=6 \xrightarrow{\text{فرد } 3n-1} a_6 &= (-1)^6 \left(\frac{6+1}{6} \right) = \frac{7}{6} \\ n=7 \xrightarrow{\text{زوج } 3n-1} a_7 &= (-1)^7 \left(1 - \frac{1}{7} \right) = -\frac{6}{7} \\ n=8 \xrightarrow{\text{فرد } 3n-1} a_8 &= (-1)^8 \left(\frac{8+1}{8} \right) = \frac{9}{8} \\ n=9 \xrightarrow{\text{زوج } 3n-1} a_9 &= (-1)^9 \left(1 - \frac{1}{9} \right) = -\frac{8}{9} \\ n=10 \xrightarrow{\text{فرد } 3n-1} a_{10} &= (-1)^{10} \left(\frac{10+1}{10} \right) = \frac{11}{10} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow a_6 \times a_7 \times a_8 \times a_9 \times a_{10} = \frac{7}{6} \times \left(-\frac{6}{7} \right) \times \frac{9}{8} \times \left(-\frac{8}{9} \right) \times \frac{11}{10} = \frac{11}{10}$$

در نهایت داریم:

$$1 + \frac{11}{10} = \frac{21}{10}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای با کمی تغییر)

$$a_1 = 1 = \frac{1 \times 2}{2}, a_2 = 2 + 1 = 3 = \frac{2 \times 3}{2}, a_3 = 3 + 2 + 1 = 6 = \frac{3 \times 4}{2}$$

$$\Rightarrow a_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow a_5 = \frac{5 \times 6}{2} = 15$$

$$15 + \frac{n(n+1)}{2} = 43 \Rightarrow \frac{n(n+1)}{2} = 28$$

$$\Rightarrow n(n+1) = 56 \Rightarrow n^2 + n = 56$$

$$\Rightarrow n^2 + n - 56 = 0$$

$$(n+8)(n-7) = 0$$

$$\left\{ \begin{aligned} n &= -8 \text{ ق ق} \\ n &= 7 \text{ ق ق} \end{aligned} \right.$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۷- گزینه «۲»

(آروین مسینی)

با توجه به نمودار میانگین برابر ۲۱ است. (بلندی مستطیل)

$$\bar{x} = \frac{21 + 18 + a + 20 + 24}{5} = 21 \Rightarrow 83 + a = 105 \Rightarrow a = 22$$

اکنون با داشتن $a = 22$ واریانس داده‌ها را به دست می آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{(21-21)^2 + (18-21)^2 + (22-21)^2 + (20-21)^2 + (24-21)^2}{5}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{0 + 9 + 1 + 1 + 9}{5} = \frac{20}{5} = 4$$

$$\text{ارتفاع معیار} = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{4} = 2$$

ارتفاع میله (انحراف معیار) + ارتفاع مستطیل (میانگین) = b

$$\Rightarrow b = \bar{x} + \sigma = 21 + 2 = 23$$

$$a - b = 22 - 23 = -1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۸- گزینه «۲»

(مهمر عمیری)

$$n=1 \Rightarrow a_3 = a_2 + 4a_1 - (1)^2 \Rightarrow a_3 = 4 + 4(4) - 1 = 19$$

$$n=2 \Rightarrow a_4 = a_3 + 4a_2 - (2)^2 \Rightarrow a_4 = 19 + 4(4) - 4 = 31$$

$$n=3 \Rightarrow a_5 = a_4 + 4a_3 - (3)^2 \Rightarrow a_5 = 31 + 4(19) - 9 = 98$$

$$n=4 \Rightarrow a_6 = a_5 + 4a_4 - (4)^2 \Rightarrow a_6 = 98 + 4(31) - 16 = 206$$

$$n=5 \Rightarrow a_7 = a_6 + 4a_5 - (5)^2 \Rightarrow a_7 = 206 + 4(98) - 25 = 573$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

علوم و فنون ادبی (۳)

۲۱- گزینه «۳»

(سپار غلامپور سیوکی)

موارد نادرست عبارتاند از:

۱. شعر دوره بازگشت با انتقادهایی روبه‌رو شد.

۲. لغات غربی وارد شعر شد.

۳. به محتوا بیشتر از صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۱۴)

۲۲- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

خداوندنامه حماسه‌ای مذهبی متعلق به صبا کاشانی است. همچنین رمان

شمس و طغرا به قلم محمدباقر میرزا خسروی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۳- گزینه «۴»

(سپار غلامپور سیوکی)

عارف قزوینی مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور

می‌خواند.

صبا کاشانی پرچم‌دار دوره بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره

است.

ادیب‌الممالک فراهانی سردبیر روزنامه مجلس بود.

ایرج میرزا از شعرهای غربی ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳، ۱۶ و ۱۷)

۲۴- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

تشریح گزاره‌های نادرست:

الف) نگرش شاعران این دوره از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و

عینیت‌گرایی تغییر کرد. ضمناً این مورد مربوط به ویژگی‌های فکری شعر

دوره بیداری است.

ب) اشاره به آرایه‌های ادبی در این گزاره مشخصاً به ویژگی‌های ادبی اشاره

دارد، نه ویژگی‌های زبانی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۲۵- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

این گزینه مربوط به قلمرو زبانی شعر این دوره است، نه نثر. گزینه «۱»

مربوط به قلمرو زبانی، گزینه «۲» مربوط به قلمرو فکری و گزینه «۳»

مربوط به قلمرو ادبی نثر دوره بیداری و مشروطه است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۳، ۳۵ و ۳۶)

۲۶- گزینه «۳»

(مهم‌امین درازش‌فام)

تنها یک مورد نادرست است.

ترانه از قالب‌هایی است که شاعرانی که به زبان کوچه و بازار شعر می‌سرودند

بیشتر بدان رغبت داشتند. بهار و ادیب‌الممالک از شاعرانی هستند که به

سنت‌های ادبی و قالب‌های قدیمی‌تر گرایش داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۲۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

در عبارات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» ویژگی موزون‌بودن کلام و

مسجع‌بودن برخی عبارات کوتاه، نشان از سبک قائم‌مقام دارد که مشابه

سبک گلستان سعدی بود. عبارت گزینه «۳» فاقد این ویژگی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۲۰)

۲۸- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

آزادی در این گزینه اشاره به آزادی و رهایی از دام زلف یار دارد (آزادی از

بلا و گرفتاری عشق).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: قانون

گزینه «۳»: مبارزه با استبداد

گزینه «۴»: قانون‌مداری و توجه به مردم

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۲۹- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

قالب‌های شعری مرتبط با ویژگی‌های ادبی هر سبک می‌باشند. ابیات

گزینه‌های «۱» تا «۳» همگی از اشعار حزین لاهیجی (از شاعران سبک

هندی) هستند و ویژگی‌های ادبی آن‌ها هم قرابتی با سبک بیداری ندارند،

اما در گزینه «۴» بخشی از یک تصنیف آمده است که قالبی نو است و در

سبک بیداری، برخی شاعران در این قالب‌ها شعر می‌سرودند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۳)

۳۰- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

در بیت گزینه «۴»، فقط وصف معشوق را می‌بینیم و لف و نشر وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «حدیث من» لف ۱ و «سخن دانی» نشر ۱؛ «حسن تو» لف ۲ و «زیبایی» نشر ۲ است و در نهایت لف و نشر مرتب دارد.

گزینه «۲»: «پرتو روی چو ماه تو» لف ۱ «خوش مهتابی» نشر ۱؛ «زلف سیاه» لف ۲ و «شب تیره» نشر ۲ است؛ در نهایت لف و نشر نامرتب (مشوش) است.

گزینه «۳»: «شیکوه» لف ۱ و «شکست» نشر ۱؛ «شکر» لف ۲ و «بست» نشر ۲. (علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۳۱- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

بیت، دارای لف و نشر مرتب است.

لف ۱: حرم / نشر ۱: مؤمن

لف ۲: دیر / نشر ۲: ترسا

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۳۲- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا اهمری)

لف و نشر مرتب: هر لاله‌ای که از خاک می‌دمد، روی ماه‌پیکر است و هر سنبل‌ی که از خاک می‌دمد، مویی مشک‌بوی است.

تشبیه: روی ماه‌پیکر (تشبیه «روی» به «ماه»)

جناس ناقص اختلافی: روی، موی

مراعات نظیر: «روی و موی»، «لاله و سنبل»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۳- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا اهمری)

الف) تلمیح به ماجرای حضرت یوسف (ع) و حضرت یعقوب (ع) و هم‌چنین به ماجرای شیرین و فرهاد

ب) در جمله «گردن تسلیم می‌ریزد دم (خون) شمشیر را» صائب تصویری غیرواقعی ترسیم می‌کند که در آن «گردن»، خون «شمشیر» را می‌ریزد!

ج) در ترکیب «نخل کهنسال» تشخیص دیده نمی‌شود؛ چرا که کهن‌سالی وصفی مختص انسان نیست و به پدیده‌های مختلف نسبت داده می‌شود.

د) «گرم» و «سرد» تضاد دارند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

بیت «پ»: تناقض: آشکاربودن نهان

بیت «ث»: استعاره: «نرگس» استعاره از چشم و «سنبل» استعاره از مو

بیت «ب»: تلمیح: اشاره به داستان حضرت ابراهیم (ع)

بیت «الف»: تضاد: رفت - نرفت

بیت «ت»: لف و نشر (مرتب): لف ۱: بیاض غمزۀ روز - لف ۲: طرۀ شب / نشر

۱: روی - نشر ۲: موی

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۵- گزینه «۴»

(سیار غلام‌پور سیوکی)

تناقض: آب خضر یا آب حیات، زندگی‌بخش می‌باشد و در این بیت دارای تناقض است.

تلمیح: به داستان حضرت خضر و جستن آب حیات اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تضاد: (شیرین - تلخ) (جواب - پرسش) / تناقض ندارد.

گزینه «۲»: «عقل» و «وهم»: مراعات‌نظیر / تضمین ندارد.

گزینه «۳»: تضاد: نهان - آشکار / تلمیح ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بریع لفظی و معنوی، ترکیبی)

۳۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری ۹۸)

مصراع صورت سؤال و بیت گزینه «۱»، بر وزن «مفاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» فاعلاتن می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری ۹۸)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

گزینه «۳»: مفاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

گزینه «۴»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۸- گزینه ۳»

(یاسین موریان)

وزن این بیت، «مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع» است که در زمره اوزان ناهمسان به‌شمار می‌آید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن (همسان تک‌پایه‌ای)

گزینه ۲» مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلاتن (همسان دولختی)

گزینه ۴» فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن (همسان تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۹- گزینه ۳»

(یاسین موریان)

وزن بیت: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن / فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت / حذف همزه: «بس است: بَ سَسْت»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» وزن: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلهن / تغییر کمیت مصوت: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: «ش» در واژه «نقش» / حذف همزه: «ندانم از: نَ دا نَ مَز» و «باز از: با زَز»

گزینه ۲» وزن: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن / فاقد تغییر کمیت مصوت / فاقد حذف همزه (اگر ترکیب «فدح از» را با حذف همزه بخوانیم، وزن بهم می‌خورد؛ بنابراین، حذف همزه نداریم).

گزینه ۴» وزن: مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن / حذف همزه: «خواهی اگر: خا هی یَ گر» / تغییر کمیت مصوت: کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: «هی» در واژه «خواهی»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۴۰- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

حذف همزه در هجای (چهارم) مصراع اول + کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای (سوم) مصراع دوم + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (چهارم) مصراع دوم

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» فاقد اختیار شاعری زبانی

گزینه ۲» حذف همزه در هجای (چهارم) مصراع اول + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (چهارم) مصراع دوم

گزینه ۴» حذف همزه در هجای (پنجم) در مصراع اول + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (پنجم) مصراع دوم

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۴۱- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

در مصراع اول، حذف همزه در هجای (دهم) + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (دوازدهم)

در مصراع دوم، حذف همزه در هجای (چهاردهم)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (هفتم) مصراع اول

گزینه ۳» حذف همزه در هجای (دوم) + (سوم) مصراع اول

گزینه ۴» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (نهم) مصراع اول

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۴۲- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت «الف»: هجای کوتاه در کلمه «تاج» بلند تلفظ می‌شود. (درست)

بیت «ب»: هجای بلند کلمه «سوی» کوتاه تلفظ می‌شود.

بیت «ج»: هجای کوتاه در کلمه «موی» بلند تلفظ می‌شود. (درست)

بیت «د»: هجای بلند در کلمه «پرو» کوتاه تلفظ می‌شود.

بیت «ه»: فاقد تغییر کمیت مصوت است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

۴۳- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در کلمه «عذر»

گزینه ۲» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در کلمه «میان»

گزینه ۳» حذف همزه در کلمات «از» و «آن»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۴۴- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

در این بیت، بنا به ضرورت وزن باید کلمه «قاضی»، «قاض» خوانده شود. در باقی ابیات، هیچ اختیار تغییر کمیت مصوت بلندی مشاهده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۴۵- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

برای اینکه وزن شعر درست دربیاید باید هجای نهم (تو) بلند تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

۴۶- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا علویان)

شاعر در بیت صورت سؤال بیان می‌کند که محبوبه نیلگون‌عماری (خورشید در کجاوه نیلی‌رنگ آسمان) از زلف زرتار خویش (پرتوهای نور زردرنگ) گره گشود (پرتوافشانی کرد). در گزینه «۲» نیز چنین مضمونی آورده شده است: آن گل زرد با خندیدن (خورشید با نورافشانی) جهان را به رنگ گلی سرخ (پرتوهای سرخ‌رنگ تابش آفتاب) درآورد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شب پدیدار شد و روشنایی در سیاهی‌ها پنهان گشت.

گزینه «۳»: این بیت هم غروب آفتاب را توصیف می‌کند، سست شدن دست و پای خورشید اشاره به غروب آن و فرارسیدن شب دارد.

گزینه «۴»: زلف کمندان تو می‌تواند پرنده را در هوا شکار کند و ماه را از آسمان به زیر بکشد (وصف معشوق و تشبیه زلف او به کمند).

تک: در گذشته شاعران رنگ‌های سرخ و زرد را برای نور آفتاب استفاده می‌کردند و از نیلی، اخضر، کبود، لاجورد و... به‌عنوان رنگ آسمان نام می‌برده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۷)

۴۷- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» تقابل پخته با خام (حال عاشق را فقط عاشق درک می‌کند) است، اما بیت گزینه «۳» می‌گوید: انسان بی‌بهره از عشق سزاوار هلاکت است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۴۸- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا علویان)

در بیت صورت سؤال اشاره شده است که عشق دردی درمان‌ناپذیر است و چاره‌ای برای علاج آن وجود ندارد. مفاهیمی نزدیک به این مفهوم در ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» هم دیده می‌شود: قناعت‌کردن به درد عشق و رهاکردن درمان (گزینه «۲»)، چاره‌نداشتن درد عشق (گزینه «۳») و بی‌پایان بودن و نوشدن هرروزه درد عشق (گزینه «۴»). اما در بیت گزینه «۱» به درد عشق اشاره‌ای نشده است. این بیت می‌گوید همه خواهند مرد، چه مسلمان و چه کافر (ناگزیری مرگ).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۸)

۴۹- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا علویان)

این بیت در شکایت از معشوق و بیان ناتوانی و عجز عاشق در برابر وی سروده شده است، درحالی‌که سایر ابیات در توصیف خنده یار (گزینه «۲»)، چهره و سخن‌گفتن یار (گزینه «۳») و قد یار (گزینه «۴») هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۲۴ و ۲۸)

۵۰- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

بیت صورت سؤال و گزینه «۳» هر دو به صداقت و راستی توصیه می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۴)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۳»

(مهرشار ایمانی نسب)

ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم و مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تکتک کنش‌هایمان را تولید کنیم. جهان اجتماعی؛ یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۲- گزینه «۲»

(کوثر شاه مسینی)

تشریح عبارات نادرست:

- دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

- زبان یک پدیده اجتماعی است. ما درباره این پدیده اجتماعی هم «دانش عمومی» و هم «دانش علمی» داریم.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۵)

۵۳- گزینه «۴»

(مهرشار ایمانی نسب)

- تعارضات میان دانش عمومی و دانش علمی جهان اجتماعی، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

- جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند. وقتی چنین رویکردی، به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند سرایت می‌کند، در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود.

- جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۵۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

رویکرد دوم در تقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است رد می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۸)

۵۵- گزینه «۴»

(سبیه مصبی)

- موضوع فلسفه، اصل وجود است.

- موضوع علوم انسانی، کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن هستند.

- پدیده‌های طبیعی برخلاف کنش‌ها و پیامدهای آن، به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیستند، بلکه مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها، وجود دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۵۶- گزینه «۴»

(امیرمهری افشار)

- علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

- دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند، نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند. ما با شناخت قواعد زندگی در اجتماعات گوناگون، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

- علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۵۷- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

فواید علوم انسانی: شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن / شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری / شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها / انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها / رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آیند. نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری کنش‌های اجتماعی، ابعاد و انواع مختلفی دارند. برای بررسی و مطالعه این انواع و ابعاد، دانش‌های مختلفی به‌وجود آمده است.

علوم انسانی به دلیل اینکه به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازند، «علوم انتقادی» گفته می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۵)

۵۸- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. تاریخ، یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (زندگی اجتماعی انسان نیز به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است). - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: نادرست (در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است). - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

۵۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس، آشنایی‌زدایی می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۶۰- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (مربوط به ساختار اجتماعی است). - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (مربوط به قواعد اجتماعی است).

گزینه «۴»: نادرست (مربوط به ساختار اجتماعی است). - نادرست (مربوط به نظم اجتماعی است).

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۲۴)

۶۱- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سینی)

- همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

- در جامعه‌شناسی تبیینی، روش مطالعه طبیعت و جامعه یکسان دانسته می‌شود.

- در تبیین، پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند، در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند و میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی طرح می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۶۲- گزینه «۱»

(مهرشار ایمانی‌نسب)

انسان در دیدگاه جامعه‌شناسان پوزیتیویستی، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۹)

۶۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، یعنی آن‌را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به‌وجود آوریم.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۹)

۶۴- گزینه «۴»

(کوثر شاه‌مسینی)

همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم. اگر چه میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۵)

۶۵- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد.
- جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۷)

۶۶- گزینه «۳»

(صبیه مهبی)

- اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند: سقوط ارزش‌ها
- اعتیاد برخی جوانان و نوجوانان به استفاده از اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای اعتیادآور: افول معانی
- رخ‌دادن بزرگ‌ترین کشتارهای جهان در فاجعه هیروشیما و ناکازاکی: اخلاق‌گریزی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۸)

۶۷- گزینه «۱»

(امیرموری افشار)

کنش اجتماعی، آگاهانه و معنادار است. نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند اگر تفسیرهای نوجوانان و جوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد که عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، معنای استفاده از این ابزار است. بیشتر جوانان و نوجوانان استفاده هرچه بیشتر از این‌ها را به‌روز بودن، سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی معنا می‌کنند.

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست. ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آن‌ها از خودشان، به فهم همدلانه کنش‌های آن‌ها دست پیدا کنیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۹)

۶۸- گزینه «۱»

(آزیتا بیدرقی)

ماکس وبر، فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست.

معنای علم از دیدگاه وبر، محدود به علم تجربی است.

اگر جامعه‌شناس به درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها بپردازد و آن‌ها را دآوری کند یا به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد، از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۶۹- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن، پدیدآمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

- برای پی‌بردن به هدف کنش، باید به ذهن کنشگر راه یابیم و برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم.

- برای فهم کنش انسان‌ها (علت) باید به سراغ روش‌های کیفی، مانند قوم‌نگاری رفت، زیرا تنوع‌ها و تفاوت‌های فرهنگ‌ها را در نظر می‌گیرد.

دقت شود که سایر گزینه‌ها به تعریف قوم‌نگاری می‌پردازند و نه علت استفاده از آن.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۵۰)

۷۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - فارچ از کشور ۹۸)

قوم‌نگاری نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند. در این روش، پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند؛ خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

عربی زبان قرآن (۳)

۷۱- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«ما أُنْبِئُ»: (مضارع منفی) بی‌گناه نمی‌شمارم، تبرئه نمی‌کنم (رد گزینه ۴) / «أَمَّارَةٌ»: (اسم مبالغه بر وزن «فَعَالَةٌ») بسیار امرکننده (رد گزینه ۲) / «الستوء»: بدی (رد گزینه ۴) / «إِلَّا مَا رَجِمَ رَبِّي»: مگر اینکه پروردگارم رحم کند (رد گزینه ۲)

ترجمه «به من» در گزینه «۳» نیز اضافی است.

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۴»

(مسین رضائی)

«هذا الجاهل»: این نادان (رد سایر گزینه‌ها) / «يَفْتَخِرُ»: افتخار می‌کند (رد گزینه ۱) / «خَلِقَ»: آفریده شده است (رد گزینه ۳) / «لَمْ يُخْلَقْ»: آفریده نشده است (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۱»

(روح‌الله گلشن)

«شِراء»: خرید («فروش» در گزینه «۴» اضافی است؛ شِراء: خرید، بَيع: فروش) / «كثير من...»: بسیاری از... (نباید به شکل «صفت» ترجمه شود). (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «و هم یعلمون»: در حالی که (حال آنکه، حال اینکه) می‌دانستند (جمله حالیه است و طبق ساختار «ماضی + مضارع ← ماضی استمراری» ترجمه می‌شود). (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يُسَبِّبُ»: باعث (سبب) ... می‌شود (مضارع است نه ماضی) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «البلدان»: کشورها (جمع مکسر است نه مثنی) (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۲»

(علی مهسن زاده)

«اليوم»: امروز (رد گزینه ۴) / «لَا يُكَلِّمِ الطَّالِبُ»: دانش‌آموز نباید صحبت کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (فعل «لَا يُكَلِّمُ» نهی است و چون پس از آن اسمی آمده که با «ال» شروع شده است، حرکت ساکنی آخر فعل نهی، تبدیل به حرکت کسره شده است.) / «زَمِيلَةٌ»: همکلاسیش / «لَيْتَهُ قَدْ انْتَبَهَ»: ای کاش متوجه می‌شد، کاش توجه کرده بود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يَضُرُّ»: زیان می‌رساند (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۴»

(امیرمهین شکوری)

«أَعْلَمُ»: می‌دانم (رد گزینه ۲) / «أَسْوَأُ»: بدتر (رد گزینه ۱) / «جَرَادَةٌ»:

ملخی (نکره است؛ رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الزَّلَّالُ»: لغزش (رد گزینه ۱)

دقت کنید که ترتیب اجزای جمله، در عبارت گزینه «۳» رعایت نشده است.

(ترجمه)

۷۶- گزینه «۳»

(عمیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

«تَطَوَّرَ»: بهینه‌سازی شود (رد گزینه «۱») / «يُنَبِّئُ»: بیدار می‌کند (رد گزینه

«۲») / «و نَحْنُ دَوَّوْبُونَ»: در حالی که ما با پشتکار هستیم (رد گزینه «۴»)

همچنین در گزینه «۴»، «می‌توانیم» اضافی است و معادلی در عبارت عربی داده شده ندارد.

نکته مهم درسی:

در ترجمه فعل‌های مجهول، عموماً از اشتقاقیات فعل «شدن» استفاده می‌کنیم.

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۴»

(عمیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

«قَدْ امْتَنَعَ»: (فعل معلوم است و «أَبُ» نیز فاعل آن است) خودداری کرده

است، امتناع کرده است

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«توانستند»: اسْتَطَاعُوا (رد گزینه ۲) / «به چین حمله کنند»: أَنْ يَهْجُمُوا عَلَي

الصَّيْنِ (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «با وجود ساخت دیوار بزرگی»: عَلَي رَغْمِ بِنَاءِ

سور عظیم (رد سایر گزینه‌ها) / «در اطراف آن»: حَوْلَهَا (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

کلاغی درون لانه‌اش در بالای درختی زندگی می‌کرد، و در همان درخت، سوراخی برای ماری وجود داشت، هنگامی که کلاغ تخم خود را می‌گذاشت، مار می‌آمد و آن را می‌خورد، پس کلاغ به شدت ناراحت می‌شد، کلاغ با شکایت، در مورد موضوع با دوستش صحبت کرد، دوستش به او گفت: چه کاری می‌خواهی انجام بدهی؟ پس جواب داد: امشب منتظر مار خواهم ماند تا بخوابد سپس چشمانش را نوک می‌زنم تا از من دور شود و از کارهایش آسوده شوم، دوستش او را آگاه کرد که این حيله سودی ندارد، آن (حيله) او را در معرض خطر قرار خواهد داد و او مثل آن پرنده‌ای خواهد شد که سعی می‌کرد خرچنگ را بکشد اما (خودش) به جای او مُرد. کلاغ گفت: فکر تو چیست؟ دوستش گفت: به دوردست پرواز کن سپس قطعه‌ای ارزشمند از جواهرات یکی از زنان را سرقت کن و برگرد، اما مراقب باش که وقتی به سوراخ مار می‌رسی، چشم‌ها تو را ببینند، پس مردم تو را دنبال می‌کنند تا مال را بگیرند سپس آنان مار را می‌کشند، به این شیوه از مار رهایی پیدا می‌کنی و به‌طور کامل سلامتی‌ات را حفظ می‌نمایی!

۷۹- گزینه ۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)
«کلاغ در ابتدا می‌خواست مار را هنگام خواب در شب بکشد!» نادرست است، قصدش کشتن مار نبود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دوست کلاغ او را نصیحت و راهنمایی کرد تا از خطرات دور بماند!

گزینه «۳»: کلاغ و مار در یک درخت زندگی می‌کردند!

گزینه «۴»: دوست با نظر کلاغ موافق نبود، هنگامی که آن را طرح کرد!

(درک مطلب)

۸۰- گزینه ۳»

(سیر ممرعلی مرتضوی)
چرا پیشنهاد دوست کلاغ، بدون شک بهتر است؟

«زیرا مار نمی‌تواند کلاغ را در هنگام اجرای فکرش بکشد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مار به این شیوه کشته خواهد شد!

گزینه «۲»: کلاغ راه حل دیگری در ذهنش نداشت!

گزینه «۴»: مردم نحوه برخورد با مار را به شکل بهتری می‌دانند!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه ۴»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، عبارتی را می‌خواهد که از متن نتیجه‌گیری نمی‌شود:

«هرکس خوب را از بد تشخیص ندهد، او را به چارپایان ملحق کن (او را از

چارپایان بدان)!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هرگاه با عاقل مشورت کنی، عقلش برای تو می‌شود!

گزینه «۲»: برای هیچ ستمکاری ممکن نیست که از مجازاتش فرار کند!

گزینه «۳»: بدون فکر کردن (چیزی) نگو و بدون تدبیر (کاری) نکن!

(درک مطلب)

۸۲- گزینه ۴»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«أخْبِرْ» در این‌جا، فعل ماضی غایب است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه ۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «مرفوع بعلامة الواو» نادرست است، دقت کنید «العیون» جمع مکسر «العین» است، نه جمع سالم، پس مرفوع با علامت ضمه است. («مرفوع بعلامة الواو» مخصوص جمع‌های مذکر سالم است که در آخر خود، «ون» دارند!)

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه ۴»

(علی مهن زاده)

واژه «إِخْتِرَاع» نادرست و شکل درست آن «إِخْتِرَاع» می‌باشد (مصدر باب «إِفْتِعَال» و بر وزن «إِفْتِعَال» است).

همچنین حرکات واژه «المُسَلَّخَة» نادرست و شکل درست آن «المُسَلَّخَة» (به شکل اسم مفعول) می‌باشد.

(ضبط حرکات)

۸۵- گزینه ۴»

(روح‌الله گلشن)

ترجمه عبارت: «هیچ گنجی بی‌نیازکننده‌تر از قناعت نیست!»، مفهوم این گزینه به «ارزش بالای قناعت کردن» اشاره دارد، اما بیت مقابله به «قناعت کردن از روی اجبار و ناچاری» اشاره دارد که با هم معادل نیستند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خرمندترین مردم، تیزبین‌ترین ایشان در فرجام [کارها] است.» / «فکرهای درست عاقبت تو را می‌سازد!» (عاقبت اندیشی)

گزینه «۲»: «هیچ چیزی بهتر از بخشش به هنگام توانمندی نیست!» / «نیرومندترین مردم کسی است که دشمن خود را مقتدرانه ببخشد!» (اهمیت زیاد بخشش و گذشت به هنگام توانایی)

گزینه «۳»: «گویی خشنود ساختن همهٔ مردم هدفی است که به‌دست آورده نمی‌شود!» (همه را نمی‌شود راضی کرد!)

(مفهوم)

۸۶- گزینه «۲»

(مبیرضا قائنر امینی - اصفهان)

در این گزینه، «أفضل» خبر «أن» از حروف مشبّهة بالفعل است و باید به‌صورت مرفوع (أفضلُ) بیاید. (ترجمهٔ عبارت: انسان متکبر گمان می‌کند که او برتر از دیگران است!)

(انواع جملات)

۸۷- گزینه «۱»

(علی مهسن زاده)

«لا»ی نفی جنس شدیدترین نوع نفی است؛ در گزینه «۱»، چون که «لا» بر سر یک اسم نکره دارای فتحه (لَا) آمده، «لا»ی نفی جنس است و معنای (هیچ نیست) می‌دهد؛ (هیچ تواضعی زشت نیست، مگر تواضع در مقابل انسان متکبر!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «لا» معنی «نه» می‌دهد و نفی جنس نیست. (ترجمهٔ عبارت: به دوستم گفتم: این لباس زنانهٔ قرمز را دوست دارم و نه آن را!)

گزینه «۳»: «لا» بر سر فعل آمده و نفی جنس نیست بلکه «لا»ی نهی است.

گزینه «۴»: «لا» بر سر فعل‌های «تَشْكُ» و «يُولِمُ» آمده است و نمی‌تواند از نوع نفی جنس باشد.

(انواع جملات)

۸۸- گزینه «۳»

(امیر حسین شکوری)

با توجه به ترجمهٔ عبارت گزینه «۳» (تکالیفت را به سرعت ننویس، زیرا (قطعاً) آن خط تو را زشت می‌سازد!) حرف مشبّه «إن» به درستی در این عبارت به کار رفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به ترجمهٔ عبارت، باید حرف مشبّه «كأن» در آن به کار برود. (این کودک بسیار گریه می‌کند، (گویا) او بیمار است!)

گزینه «۲»: در این جمله با توجه به معنا و محال بودن مفهوم، باید «لیت» به کار برود. (پدر بزرگم می‌گفت: (ای کاش) روزهای زیبای جوانی‌ام برگردد!)

گزینه «۴»: با توجه به ترجمه، «أن» صحیح است نه «إن». (این مرد را نمی‌شناسم، اما گمان می‌کنم (که) من قبلاً او را دیده‌ام!)

(انواع جملات)

۸۹- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیرووری)

ترجمهٔ صورت سؤال: گزینه‌ای را مشخص کن که حالت مخاطبی را که می‌خواهد کاری انجام دهد را بیان می‌کند؛ یعنی باید حال را مشخص کنیم: دَوَّوباً: حال است. (ترجمهٔ عبارت: گفت احساس نومیدی نکن و با پشتکار کار خود را ادامه بده!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دائماً»: قید زمان است.

گزینه «۳»: «شاکراً»: خبر «کان» و منصوب است.

گزینه «۴»: «مُؤَاطِنِينَ»: مفعول و منصوب است.

(حال)

۹۰- گزینه «۴»

(هسین رضائی)

«مقتدرأ» و «نادماً» در گزینه «۴»، هر دو صفت‌اند (نه حال).

در گزینه «۱»، «مقتدرأ»، در گزینه «۲»، «مقتدرأ» و در گزینه «۳»، «هو یقتدر» حال هستند.

(حال)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۲»

(بواد میربلوکی)
در روش تاریخ‌نگاری سنتی، سبک نگارش در بسیاری از موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد.
(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۲ و ۶)

۹۲- گزینه «۲»

(امیرحسین کاروبین)
سازمان اداری و دیوانی ایران در عصر افشاریه و زندیه تا حدودی به سبب حاکمیت عناصر ایلی، غلبه تفکر نظامی‌گری، بی‌ثباتی سیاسی و کوتاه بودن دوران استقرار سلسله‌های مذکور، اعتبار و قوت سابق را نداشت.
(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۱)

۹۳- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)
در دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه، با صدور فتوای جهاد برخی از علما، عده زیادی از ایرانیان آماده جهاد شدند و حکومت قاجار را به اقدام نظامی برای آزادی سرزمین‌های ایرانی ترغیب کردند.
(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۲)

۹۴- گزینه «۲»

(امیرحسین کاروبین)
عهدنامه فین‌کنشتاین بین ایران و فرانسه منعقد شد و ماهیتی نظامی داشت. پس از انعقاد این قرارداد هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد. این اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه مدت زیادی دوام نیاورد و اندکی بعد فرانسه تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد و نیروهای خود را از ایران فراخواند.
(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۶)

۹۵- گزینه «۲»

(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۲)
در دوره قاجار دو نوع زمینداری وجود داشته است که مستوفیان بر آن‌ها نظارت می‌کردند، املاک دیوانی و املاک سلطنتی (خاصه) که در دوران صفویه نیز وجود داشته است. لذا زمین‌های شخصی و خصوصی تحت نظارت آن‌ها نبوده است و ممکن است بر این زمین‌ها کشاورزان به شیوه سهم‌بری دهقانی کار می‌کردند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۳۹ و ۳۹)

۹۶- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)
از دوران قاجار به پهلوی، حکومت‌های بی‌تدبیر و وابسته در ایران اجازه دادند تا شرکت‌ها، مستشاران و محصولات اروپایی به صورت بی‌برنامه وارد کشور شوند و در نتیجه پایه‌های تولید داخلی ضعیف شد.
(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۰)

۹۷- گزینه «۱»

(بواد میربلوکی)
با توجه به توالی حوادث دوره مشروطه، ابتدا جریان مهاجرت صغری شکل گرفت، سپس درگیری بین مردم و سربازان اتفاق افتاد؛ بعد از آن موضوع بست نشستن عده‌ای از مشروطه‌خواهان در باغ سفارت انگلیس بود و در نهایت فرمان عزل عین‌الدوله توسط مظفرالدین شاه روی داد.
(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۹۸- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروبین)
دلایل مخالفت روسیه با نهضت مشروطه ایران:
۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی، از مشروطه‌طلبان حمایت می‌کرد.
۲- کمک به محمدعلی شاه که طرفدار روس بود.
۳- پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی، تحت تأثیر پیروزی مشروطه‌خواهان در ایران.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۰)

۹۹- گزینه «۴»

(بواد میربلوکی)
در نیمه دوم قرن ۱۹ م، ملی‌گرایان ایتالیایی قیام کردند و با استفاده از رقابتی که میان اتریش و فرانسه وجود داشت، موفق شدند ایتالیا را متحد کنند و تحت حاکمیت حکومت ملی و مستقل درآوردند.
(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۰)

۱۰۰- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروبین)
در آستانه انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ م، دولت ایران از نظر اقتصادی در تنگنای شدیدی قرار داشت و برای تأمین بخش عمده‌ای از مخارج روزمره خود، به دریافت پول از انگلستان نیاز داشت.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۹۰)

جغرافیا (۳)

۱۰۱- گزینه «۱»

(صفا ماضری)

در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۶)

۱۰۲- گزینه «۳»

(صفا ماضری)

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است. در برخی از روستاها شهرنشینان به سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن روستانشینی کاهش یافت. برخی از روستاها نیز به علت گسترش شهرها به حومه‌های شهری تبدیل شدند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۷)

۱۰۳- گزینه «۴»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۱)

یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، نابرابری فضایی است. در بیشتر شهرها امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده‌اند و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت‌های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می‌شود. برنامه‌ریزی و مدیریت شهری باید برای رفع این نابرابری‌ها چاره‌اندیشی و اقدام کند.

در زاغه‌ها تجهیزات و خدمات مناسبی برای ساکنان وجود ندارد و حداقل نیازهای افراد برطرف نمی‌شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۰۴- گزینه «۲»

(صفا ماضری)

در برنامه‌ریزی شهری، تجهیزات و تسهیلات شهری و همچنین خدمات عمومی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و نسبت آن‌ها با تعداد جمعیت ساکن در شهر سنجیده می‌شود تا نیازها مشخص و کمبودها برطرف گردد. در بین نیازهای عمومی شهرها، برخی نیازها اولویت بیشتری دارند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۱)

۱۰۵- گزینه «۴»

(صفا ماضری)

با توجه به مطالب مطرح شده درباره مهم‌ترین نیازها و مسائل شهرهای امروز، به ترتیب «اشتغال شهری»، «تجهیزات و خدمات عمومی» و «امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی» صحیح است.

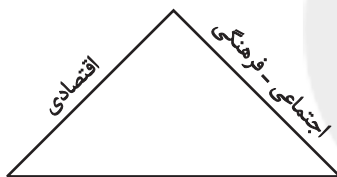
(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۱۰۶- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود؛ بدون اینکه منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط‌زیست دارد.

سه رکن شهر پایدار به صورت زیر است که شکل صورت سؤال مغایر با این سه رکن می‌باشد:

محیط زیست

این پدیده، پدیده شهرگریزی یا مهاجرت معکوس است که در آن حرکت جمعیت، از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها اتفاق می‌افتد. با این پدیده، شهرها مهاجرفرست و روستاها مهاجرپذیر می‌شوند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۸)

۱۰۷- گزینه «۱»

(صفا ماضری)

ابتدا مساحت شهر را که به هکتار است تبدیل به متر مربع می‌کنیم و اعداد را در فرمول‌ها جای‌گذاری کرده و پاسخ را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{متر مربع} = ۸۰,۰۰۰ \times ۱۰,۰۰۰ = ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\frac{\text{وسعت کاربری}}{\text{مساحت کل شهر}} \times ۱۰۰ = \frac{۲,۰۰۰,۰۰۰}{۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲/۵ = \text{درصد کاربری}$$

$$\frac{\text{مساحت (مربع متر)}}{\text{جمعیت (نفر)}} = \frac{۲,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰۰,۰۰۰} = ۴ = \text{سرانه}$$

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۹)

فلسفه دوازدهم

(علیرضا نصیری)

۱۱۱- گزینه «۳»

زمانی که کودکی به چیزی اشاره کند و پرسد که: «این چیست؟» به این معناست که او از وجود آن شیء آگاه شده است، اما چستی و ماهیت آن را نمی‌داند. اگر وجود با ماهیت مغایرت نداشت، علم به یکی از آن دو، باعث علم پیدا کردن به دیگری می‌شد. بنابراین این‌که کودک می‌پرسد: «این چیست؟» در واقع با مغایرت نداشتن وجود و ماهیت در ذهن، در تعارض است و دلیلی بر مغایرت این دو خواهد بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این پرسش کودک، با این که بگویم وجود و ماهیت در جهان خارج و در حیطهٔ مصداق، واحد هستند هیچ تعارضی ندارد.
گزینه «۲»: پرسش کودک هیچ منافاتی با قابل شناخت بودن ماهیات اشیا پیرامونی ندارد.
گزینه «۴»: عبارت بیان شده در گزینهٔ چهارم با این که از اساس، گزاره‌ای غلط است (ما نمی‌توانیم از وجود تک‌تک اشیا آگاه شویم!) اما تعارضی با پرسش کودک ندارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستگی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

(پرگل رحیمی)

۱۱۲- گزینه «۱»

طبق عقیدهٔ فلاسفه، حمل این‌گونه مفاهیم بر ماهیت از نوع حمل اولی ذاتی است و نیاز به دلیل و اثبات ندارد. چرا که این مفاهیم جزء تعریف ماهیت قرار می‌گیرند و بین آن مفاهیم و ماهیت رابطهٔ ذاتی برقرار است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستگی، صفحه ۵)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

۱۱۳- گزینه «۱»

از آن جایی که هر دو قضیهٔ «مثلث شکل است.» و «واجب‌الوجود بالغیر ممکن‌الوجود است.» وجوبی می‌باشند، بنابراین این گزینه، جواب صحیح این تست خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حیوان انسان است. (امکانی) - آب جسم است. (وجوبی)

گزینه «۳»: گیاه مکان‌دار است. (وجوبی) - مثلث متساوی‌الاضلاع است. (امکانی)

گزینه «۴»: این شکل مربع است. (امکانی) - مربع متوازی‌الاضلاع است. (وجوبی)

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۰۸- گزینه «۴»

(صفا حاضری)

متن صورت سؤال به همهٔ ویژگی‌های عمدهٔ «برنامهٔ آمایش سرزمین» به‌جز توجه به همهٔ ابعاد توسعه اشاره دارد.

(پغرافیا (۳)، سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

۱۰۹- گزینه «۱»

(معمد ملک‌آبازی زاده - بیربند)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در حمل و نقل «الف» ظرفیت کامیون و تریلی برای حمل بار کمتر از حمل و نقل ریلی است. در حمل و نقل «ب» هر قطار باری می‌تواند به اندازهٔ ده‌ها کامیون بار حمل کند. در حمل و نقل «ج» از هواپیما برای حمل کالاهای سبک، کم حجم و ارزشمند یا مواد فاسدشدنی استفاده می‌شود.

گزینه «۳»: در حمل و نقل «الف» میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط زیست بسیار زیاد است. در حمل و نقل «ب» مصرف سوخت $\frac{1}{7}$ حمل و نقل جاده‌ای است و آلاینده‌گی آن برای محیط زیست نیز بسیار کمتر است. در حمل و نقل «ج» مصرف سوخت هواپیما نسبت به سایر وسایل حمل و نقل بسیار بیشتر است.

گزینه «۴»: حمل و نقل «الف» برای مسافت‌های کوتاه و حمل و نقل «ب» برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است. حمل و نقل «ج» نیز برای مسافت‌های طولانی و صرفه‌جویی در زمان مناسب است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای حمل و نقل، صفحه‌های ۳۵، ۴۶، ۴۸ و ۵۵)

۱۱۰- گزینه «۲»

(معمد ملک‌آبازی زاده - بیربند)

کشتی‌ها در یک طبقه‌بندی کلی به دو دستهٔ مسافربری و باربری تقسیم می‌شوند. کشتی‌های مسافربری خود می‌توانند اقیانوس پیما و کروز باشند و کشتی‌های باربری نیز می‌توانند فله‌بر، کانتینری و رو - رو باشند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای حمل و نقل، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۱۴- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

چیزی که نسبت خودش [= ذاتش] با وجود، وجوبی باشد، نیازی به علت نخواهد داشت که آن علت هم بخواهد همینطور باشد یا نه. (رد گزینه «۱») به همین خاطر می‌توان گفت که چنین موجودی در ترازوی هستی، در نوسان میان وجود و عدم قرار ندارد و وجودش ضروری است. (تأیید گزینه «۳») دقت کنید که واجب‌الوجود بالغیر در ذات خودش ممکن است و خودش، به خودی خود و با قطع نظر از وجود علت، هیچ نسبت وجوبی با وجود ندارد، (رد گزینه «۲») نه تنها به واجب‌الوجود بالذات، بلکه به هیچ واجب‌الوجود دیگری هم نمی‌توان در عین بودن نسبت عدم داد. (رد گزینه «۴»)

(فلسفه دوازدهم، هوان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۱۵- گزینه «۴»

(مهم آقامصاح)

زمانی که ما قائل به اصل وجوب علی و معلولی باشیم و بپذیریم که میان علت و معلول رابطه‌ای ضروری و حتمی برقرار است، در آن صورت با توجه به عدم معلول می‌توانیم به عدم علت نیز پی ببریم. چون اگر علت موجود بود، معلول نیز ضرورتاً موجود می‌شد و حالا که معلول موجود نیست، در نتیجه علت نیز موجود نیست. (نفی تالی در قیاس استثنایی متصل)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هرگز نمی‌توان با قطعیت گفت که نخستین مسئله‌ای که ذهن بشر را درگیر کرده چه بوده است.

گزینه «۲»: رابطه‌ی علت یک رابطه‌ی وجودبخش است. بنابراین در ابتدا وجود دو چیز را فرض نمی‌کنیم.

گزینه «۳»: با آن که علت رابطه‌ای خارجی است، اما مفاهیم فقط در ذهن موجودند. آنچه رابطه‌ای خارجی و غیرذهنی است، خود رابطه‌ی علت است، نه مفهوم آن.

(فلسفه دوازدهم، هوان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مهم سوریان)

هیوم که یکی از تجربه‌گرایان بود، ولی دیدگاهی متفاوت با عموم تجربه‌گرایان داشت، معتقد بود ذهن انسان با مشاهده حسی و تجربی حل شدن نبات و شیرین شدن چای، اگرچه معیت دائمی آن‌ها را به طور قطعی درک می‌کند، ولی رابطه‌ای بین آن‌ها درک نمی‌کند و بنابراین اینکه واقعاً این امور بر هم تأثیر دارند یا ندارد، قابل شناخت نیست و ممکن است درست باشد یا نباشد (امری احتمالی به شمار می‌رود). البته هیوم معتقد

است انسان با مشاهده مکرر چنین پدیده‌هایی دچار یک حالت روانی به نام تداعی می‌شود و رابطه‌ای ضروری بین آن‌ها در نظر می‌گیرد (رد گزینه «۳»).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تجربه‌گرایان درک علت و مصادیق آن را امری مبتنی بر تجربه می‌دانند، نه حسی محض. یعنی بعد از مشاهدات حسی مکرر، عقل باید این مشاهدات را تعمیم دهد و به قانون کلی علت یا به علت بودن یک پدیده برای پدیده دیگر برسد. پس حواس بدون کمک عقل به چنین درکی نخواهند رسید.

گزینه «۲»: این عبارت تشخیص یکی از مصادیق علت را مطرح می‌کند که از نظر دکارت، نیازمند حس و تجربه است، ولی مصادیق‌یابی برای علت مستلزم آن است که قبلاً اصل علت را درک کرده باشیم و بنابراین نمی‌توان گفت که چنین تشخیصی ربطی به درک اصل علت ندارد.

(فلسفه دوازدهم، هوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۱۷- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

طبق دیدگاه فلاسفه مسلمان اصل علت مبتنی بر اصل امتناع اجتماع نقیضین است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اصل علت پایه و اساس هر تجربه‌ای است.

گزینه «۲»: هر تلاش تجربی خود مبتنی بر اصل علت است.

گزینه «۳»: این گزینه دیدگاه دکارت می‌باشد نه دیدگاه فلاسفه مسلمان.

(فلسفه دوازدهم، هوان علی و معلولی، صفحه ۱۷)

۱۱۸- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

میان پدیده‌هایی که پشت سرهم می‌آیند، ممکن است رابطه‌ی علت باشد یا نباشد، اما اگر رابطه‌ی علت وجود داشت حتماً رابطه‌ی سنخیت هم وجود خواهد داشت.

(فلسفه دوازدهم، هوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۱۹- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

مفاد اصل وجوب علی و معلولی چنین است که اگر علت شی‌ای موجود باشد، آن چیز ضرورتاً و بالوجوب، وجود و هستی خواهد یافت و اگر علتش موجود نباشد، هرگز هستی نمی‌یابد. بنابراین اگر بگوییم چیزی که ذاتش امکانی است با وجود علتش، هستی برایش ترجیح نمی‌یابد، این اصل را نفی کرده‌ایم. اما سایر گزینه‌ها تعارضی با اصل وجوب علی و معلولی ندارند.

(فلسفه دوازدهم، هوان علی و معلولی، صفحه ۱۹)

۱۲۰- گزینه «۴»

(مفهم رضایی بقا)

گزینه «۴»: اصل ضرورت علی و معلولی، جهان را تابع رابطه‌ای ضروری و حتمی نشان می‌دهد و موجب تخلف‌ناپذیری و حتمیت در نظام هستی می‌شود. اصل سنخیت میان علت و معلول، نظم خاصی در جهان برقرار می‌کند و امکان برنامه‌ریزی و نظام معین هستی را نتیجه می‌دهد. اصل علیت زمینه‌ساز نگاهی ویژه به جهان و اشیای پیرامونی است و با قبول این حقیقت که هر حادثه علتی دارد، به ارتباط اجزای جهان با یکدیگر و پیوستگی‌شان پی می‌بریم.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

۱۲۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معنای اول اتفاق هم مستلزم انکار اصل علیت و هم وجوب علی و معلولی است.
گزینه «۲»: انکار معنای دوم اتفاق ملازم با قبول اصل سنخیت میان علت و معلول است.
گزینه «۳»: تنها زمانی می‌توان غایت‌مندی در میان موجودات این جهان را اثبات کرد که از پیش وجود خداوند به عنوان علت‌العلل و غایت‌الغایات را پذیرفته باشیم.

گزینه «۴»: معنای چهارم اتفاق با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست و کاملاً ممکن است و به علم ناقص و محدود ما برمی‌گردد.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۲- گزینه «۱»

(عمیر سوریان)

مطلقاً بی‌غایت بودن نظام هستی، در حقیقت همان معنای سوم اتفاق می‌باشد. معمولاً کسانی که این معنا از اتفاق را بپذیرند، وجود علت نخستین و آفریدگار را نفی می‌کنند (قید معمولاً نشان می‌دهد همیشه این‌گونه نیست) (رد گزینه «۳»). البته از نظر منطقی پذیرش معنای سوم اتفاق، مستلزم نفی علت نخستین است و کسانی که با پذیرش این معنای اتفاق، وجود آفریدگار جهان را نفی نمی‌کنند، دچار مغالطه هستند و سخنشان قابل نقد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نظریه دموکریتوس معنای سوم اتفاق و شاید معنای دوم را به ذهن بیاورد، ولی قطعاً به معنای اول ربطی ندارد.

گزینه «۴»: نظریه مه‌بانگ به طور قطعی هیچ‌کدام از معانی ممتنع اتفاق را در پی ندارد؛ بلکه تنها بیان برخی از افراد از این نظریه به گونه‌ای است که تصور اتفاقی بودن (به یکی از معانی ممتنع) را به ذهن می‌آورد. بیشترین معنایی که بیان برخی افراد از این نظریه، ممکن است به ذهن بیاورد، معنای سوم است و برخی معنای اول و دوم را هم از آن برداشت کرده‌اند.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۳- گزینه «۲»

(مفهم آقاصالح)

افلاطون از خدا به‌عنوان «صانع» یاد می‌کند تا به انسان‌ها یادآوری کند که نظام جهان از وجودی عاقل سرچشمه می‌گیرد.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جهان حقایق دیگری نیز هست که حقیقت خود را از مثال خیر می‌گیرند.

گزینه «۳»: نام «صانع» یا «دمیورژ» به خداوند در مرتبه خالقیت اشاره دارد و نه به ذات او.

گزینه «۴»: مثال خیر (نه دمیورژ و صانع) در جایگاهی قرار دارد که هیچ موجودی نمی‌تواند به آن برسد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۲)

۱۲۴- گزینه «۲»

(مسین آفوندری راهنمایی)

داستایوفسکی در رمان «برادران کارامازوف» می‌گوید: اگر خدایی وجود نداشته باشد دیگر هر کاری مجاز است.

این به معنای آن است که وجود خداست که مسئولیت‌پذیری اخلاقی برای ما انسان‌ها می‌آورد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۸)

۱۲۵- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سروان)

تیلور افلاطون‌شناس مشهور اروپایی، افلاطون را ابداع‌کننده خدانشناسی فلسفی می‌داند، زیرا او با نگاهی فلسفی و استدلالی درباره خدا صحبت کرد.

بعد از بحران معناداری زندگی در اروپا دسته‌ای از فیلسوفان غربی راه دیگری برای معنابخشی به زندگی پیش گرفتند و از تجربه‌های معنوی

درونی و عشق و عرفان برای باور به وجود خدا استفاده کردند که یکی از آنان برگسون بود.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

۱۲۶- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

رشد تفکر حسی و حس‌گرایی و ظهور فیلسوفانی که جهان را حقیقتی صرفاً مادی می‌دانستند و انسان را نیز موجودی مادی صرف می‌شمردند، پایه‌های اعتقاد به خدا را در جامعه اروپایی سست کرد و زندگی دسته‌هایی از مردم را تحت تأثیر قرار داد؛ بدین صورت که معنا و مقصود زندگی در میان آنان در حد اهداف مادی تنزل پیدا کرد و زندگی فاقد معنا و ارزش‌های متعالی گردید و بحران معناداری زندگی پدید آمد. بنابراین آنچه در گزینه «۲» گفته شده نادرست است، چون باور به جهان مادی منافاتی با معناداری زندگی ندارد؛ بلکه اعتقاد به «صرفاً مادی بودن» جهان معنای زندگی را از بین می‌برد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۲۷- گزینه «۱»

(همید سوریان)

آنچه محال است، پیدایش سلسله‌ای از علت‌های بدون عضو ابتدایی است، نه بدون عضو انتهایی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: پدید آمدن سلسله علت مستلزم پذیرش ضمنی این مقدمه است.

گزینه «۳»: متمنع بودن تسلسل علل نامتناهی مستلزم پذیرش ضمنی این مقدمه است.

گزینه «۴»: مقدمه اول برهان فارابی، وجود برخی موجودات در پیرامون ماست که وجودشان از خودشان نیست و در نتیجه، نیازمند هستند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۱۲۸- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

برهان صدیقین، که نامی است که ابن‌سینا در کتاب اشارات به برهان خود در باب اثبات خداوند داده است، با توجه به تفکیک میان ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود به اثبات خداوند می‌پردازد. از مزایای برهان صدیقین نسبت به برهان فارابی، این است که بطلان تسلسل علل نامتناهی، از مفروضات آن نیست و به همین خاطر با یک فرض کم‌تر به اثبات حکم می‌پردازد. البته زمانی که ابن‌سینا در برهان خود از فرض بطلان تسلسل علل نامتناهی استفاده نمی‌کند، بدین معنا نیست که او وجود بی‌نهایت موجود را می‌پذیرد، بلکه بدین معناست که صرفاً آن را داخل در برهان خویش نمی‌سازد. (دلیل نادرستی گزینه «۱»)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: هر دو برهان در نهایت، خداوند را به عنوان علت نهایی جهان و موجودات اثبات می‌کنند.

گزینه «۳»: برهان اسد و اخصر برهانی در رد تسلسل علل نامتناهی است که نتیجه آن از مفروضات برهان اثبات وجود خدای فارابی است، اما در برهان ابن‌سینا چنین نیست.

گزینه «۴»: وجود جهان خارجی و شیء‌ای سوی نفس ادراک‌کننده انسان، یا حداقل پذیرش وجود خود انسان، از مفروضات هر دو برهان است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۶)

۱۲۹- گزینه «۳»

(سبا یعقوبزاده صابری - برگرفته از کنکور سراسری ۹۹)

در نظریه امکان فقری ملاصدرا گفته می‌شود که خود موجودات هستند که سرتاسر نیاز و فقر می‌باشند و نه ماهیت و ذات آن‌ها. به عبارت دیگر در این نظریه نیازمندی معلول به علت ریشه در وجود دارد نه در ماهیت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لازمه امکان ماهوی در نظریه ابن‌سینا ممکن‌الوجود بودن ماهیات یا همان امکان ذاتی آن‌هاست.

گزینه «۲»: در نظریه امکان فقری فقر و نیاز از ناحیه وجود است نه از جانب ذات و ماهیت.

گزینه «۴»: نظریه امکان فقری ارتباطی با حالت امکانی یا ماهیت اشیا ندارد، بلکه نیازمندی و فقر وجودی آن‌ها را در نظر می‌گیرد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

از نظر فلاسفه مسلمان، معیارهای زندگی معنادار بعد از اثبات وجود خداوند است که حاصل می‌شوند.

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» معیارهای زندگی معنادار بر پذیرش خدا، مقدم فرض شده است که نادرست است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)